

Prva naša letniska številka izšla je s poštno vrednostjo 25 din. in je bila izdana 23. decembra 1922. Vsi naročniki prejeli so jo v roku 12 dni. Vsi naročniki prejeli so jo v roku 12 dni. Vsi naročniki prejeli so jo v roku 12 dni.

Posredništvo številke stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koronova cesta 3. Naročniki se ne vračajo. Uredništvo sprejema naročila, iskanja in reklame. Cene inšertov po dogovoru. Za reklame oddajamo tudi v poplavi. Naročniki prejeli so jo v roku 12 dni. Vsi naročniki prejeli so jo v roku 12 dni. Vsi naročniki prejeli so jo v roku 12 dni.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

6. številka

MARIBOR, dne 8. februarja 1923.

57. letnik.

Najmočnejši se kregajo.

Beseda o demokratih.

Dve največji stranki v naši državi demokrati in radikali — obe sta se tako razdvojili, da imamo mesto prvotnih dveh, — sedaj štiri stranke. Demokratska stranka je že dolgo ločena na dve skupini: ena — pristaši znanega nasilnega Pribečevića; druga pristaši Davidoviča, ki so za sporazum s Hrvati in Slovenci na podlagi spremembe ustave.

Pristaši Davidoviča in Pribečevića so še danes med seboj sperti in postavljajo za te volitve čisto ločeno in vsaka svoje kandidate. Spor v demokratski stranki je tako globok, da ni niti misliti na kako spravo in poravnavo. Kaka je demokratska edinost, pač najbolje lahko uvidimo pri naših slovenskih demokratih, kjer se tudi staro — in mladoliberalci grizejo in kavsajo med seboj na vsi moč in bodo tudi pri volitvah šli ločeno in vsaki svojo pot.

Razdor med radikali.

Druga v naši državi dosedaj najmočnejša stranka so radikali, ki imajo že od nekdaj dva voditelja Pašiča in Protiča. Radikali so si bili med seboj edini do po volitvah v konstituantu, ko je postal ministrski predsednik Pašič in je njegova vlada rodila prvi in glavni vzrok vsega zla v Jugoslaviji — centralistično vidovdanske ustave. Pašičevemu centralizmu se je uprl Protič, ki je bil in je za sporazum Srbov s Hrvati in Slovenci na temelju avtonomij.

Razdvoj med radikali na privrženca Pašiča in Protiča je bil skrajno bolj tajen in ga nikdo ni smatral resnim. Govorilo in očitno se je pisalo o sporu v radikalni stranki, a vsakdo je mislil: radikali se bodo pred volitvami med seboj že zopet pobotali in šli v volilno borbo kot enotna stranka.

Vendar je bil razdvoj v radikalni stranki tako resen in globok, da bo šel pri volitvah Pašič svojo pot in Protič svojo.

Protičevi radikali za spremembo ustave.

Dne 31. januarja t. l. je sklical Protič zastopnike svojih pristašev Beograd v hotel «Slavija». Protičevega zbora se je udeležilo 250 odposlancev iz raznih krajev Jugoslavije. Zbor je otvoril Protič, ki je nastopil tudi kot glavni govornik. Cilj Protičevih izvajanj je bil: osnovno zlo nesporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci je vidovdanska centralistična ustava, katero je treba spremeniti tako, da bo dajala samostojnost plemenom in jih zadovoljevala.

V svojem govoru je Protič naglasil, da je bila predvojna Srbija lahko centralistično vladana, ker se je lahko iz Beograda tako rekoč pljunilo na mejo, a Jugoslavija je velika država, ki mora imeti čisto drugo upravo kot neznatna predvojna Srbija.

Nadalje je Protič pomembno poudarjal: Mi Srbi danes prav dobro vemo, kaj da zahtevamo od nas Hrva-

ti in Slovenci v svrhu sporazuma. In ravno radi te uvidnosti je dolžnost srbskega naroda, da se približa Hrvatim in Slovincem in to potom spremembe vidovdanske centralistične ustave.

Da izidemo enkrat iz vedno bolj poslabšujočega nesporazuma, je Protič mnenja, da bi se morala takoj po volitvah sestaviti močna vlada iz vseh večjih strank s kraljem in parlamentom, in ki bi dobila od kralja ukaz za razpust skupščine. Kakor hitro bi bila narodna skupščina zopet razpuščena, bi se naj razpisale zopet nove volitve in sicer z geslom: gre za spremembo ustave!

Protič je tudi zagotavljal svoje pristaše, da bodo radikali vedno ostali med seboj sperti, ako bodo Pašičevi pristaši čuvali nesrečno ustavo kot nekaj nedotakljivega ter nespremenljivega.

Ako se ustava ne bo spremenila, potem se bo Jugoslavija pretvorila v Veliko Srbijo — Hrvati in Slovenci pa bi v tem slučaju začeli iskati stikov izven države. Centralista Pašiča je Protič tudi pomenljivo posvaril, ko je rekel, če hoče Pašič očuvati nesrečni centralizem, pod čigar slabimi posledicami je cel država, potem mora prav vse Srbe pretvoriti v orožnike, da bodo obvarovali centralizem s puškami in bajoneti.

Ker je Pašič proti spremembi ustave in za centralizem; Protič pa za ustavno spremembo in sporazum, je skupen nastop radikalov pri volitvah izključen in bo torej tudi Protič postavil svoje lastne kandidate.

Protičevim pametnim izvajanjem so pritrjevali vsi njegovi pristaši.

Protičevi pristaši obsodili samostojne.

Za Protičem je še govorilo več govornikov, a najbolj zanimivo je govoril za Protičem njegov najožji prijatelj Momčilo Ivanič, ki je pri tej priliki ostro obsodil izdajalsko delo naših samostojnih.

Ivanič je rekel, da je glasovalo za ustavo 24 bosanskih Turkov ne iz prepričanja, ampak ker je vlada kupila te turške glasove. Muslimani so prodali svoje glasove Pašiču in ta jim je natrosil nekaj drobtin iz vladne mize. Ivanič pa pravi, da je nakup turških glasov povsem različen od Pašičeve kupčije s samostojnimi.

Dr. Vošnjak, duševni vodja samostojnih, se je ponujal Pašiču že za časa vojne za kakaga višjega uradnika pri kakem poslanstvu v inozemstvu, a mu je Pašič odbil prošnjo, ker je smatral Vošnjaka za tako službo kot čisto nesposobnega. Kakor hitro pa je dr. Vošnjaku uspelo, da je pridobil klub samostojnih za ustavo, ga je Pašič takoj poslal kot poslanika v Prago. Pred ustavo je bil dr. Vošnjak za poslanika nesposoben, ko pa je pomagal Pašiču zmešetariti samostojne v centralistično nesrečno malho, pa ga je Pašič takoj proglasil zmognim, da zastopa našo državo na Čehoslovaškem.

Ivanič je končno javno povedal in to poročilo so prinesli vsi listi, tudi glasilo očeta Samostojne dr. Žerjava «Jutro», da Pašič ni nagradil za glasovanje za u-

stavo samo dr. Vošnjaka, ampak tudi ostale samostojne poslance. Ivanič je trdil, da so napravili samostojni državni najmanj 50 milijonov škode.

Radi prodaje glasov je obsodil Ivanič bosanske Turke, a še bolj pa slovenske samostojne, katerim očita milijone, za katere so prodali sebe in samostojnost Slovenije Pašiču in centralizmu.

Konečno treba tudi pibiti, da je Protičev zbor v Beogradu sklenil, da postavi Protičevi neodvisni radikali povsod proti Pašičevim kandidatom svoje lastne protikandidate.

Zaključek.

Iz sporov med demokratimi in radikali danes lahko uvidi vsak priprost človek, da je klic in zahteva po spremembi ustave in po samostojnosti pokrajin tako močna, da bo izvojevana v kar najkrajšem času. Vse one pa, ki so kupljeni glasovali za Pašičev centralizem, obsojajo že danes vsi količikaj trezni politiki, a najbolj pa jih bo obsodil narod sam na dan volitev 18. marca t. l.

Stranke in strančice.

Bolj ko se bližamo volitvam, tem več strančice se pojavlja in v Srbiji ter na Hrvatskem so vedno večji razkoli v velikih strankah. Demokrati so razbiti in sedaj je Protič razbil tudi radikale. Tudi zveza treh hrvatskih strank takozvani Hrvatski blok je razbit in kakor je vedno več strank in strančic, tako je tudi vedno več kandidatov. Iz južnih krajev pa tudi slišimo, da se za en volilni okraj puli kar po pet kandidatov, a to od ene in iste stranke.

Z veliko množico kandidatov so posebno udarjeni Pašičevi radikali in pa Pribečevićevi demokrati. Glede prvih so bile že nešteto krat burne seje ministrskega sveta, drugi imajo pa to smolo, da so potisnjeni na Hrvatsko, kjer imajo demokrati že itak zelo slabe izglede.

Pašiču se je nekako posrečilo, da ustoliči glavne kandidate, nosilce list, tudi za svojega sina je poskrbel, ali tudi ta ustoličenja ali imenovanja ne bodo držala, ker so samo na papirju sprejeta v ministrskem svetu in ker se proti oglašajo odrinjeni kandidati in pa volilci iz posameznih okrajev, ki s postavljenimi in ponujanimi kandidati niso zadovoljni.

Demokratom naklonjene volilne okraje po Srbiji so zasedli Davidovičevi demokrati in tako Pribečevići v Srbiji ne dobijo prostora. Niti oni iz Srbije, kaj še le potem oni iz Hrvatske. Med Pribečevićevimi demokrati in Pašičevimi radikali se pojavljajo tudi poskusi zblizanja. V Vojvodini naj bi se zimal «nacionalni blok», v Bosni pa blok «državotvornih strank», kar pomeni na eni, kakor na drugi strani «velesrbsko zvezo» na čisto plemenski podlagi. Pa tudi pri takem limanju delajo zapreko preštevilni kandidati. V Vojvodini na primer nočejo radikalcji s tako zvezno listo reševati de-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje.)

Toda izletniki vrh skale Abusir niso imeli časa, da bi mislili na usodo nesrečnih gonjačev. Tudi polkovnik je koj po prvem izbruhu svoje jeze pozabil nanje —

Derviši so prijezdili do vznožja griča, poskakali s kameli, jih pustili klečati, in se pognali po griču. Gotovo petdeset jih je drvelo po stezi in čez skale in kamenje in njihovi rdeči turbani so izginjali med pečnami in se spet prikazovali, ko so plezali proti vrhu. Niti ustavili se niso pri Sudancih, enega so pobili s puškinimi kopiti, druga dva pa potepali na tla.

Ze so bili vrh griča na planici — ko jim zastavi pot nepričakovana zapreka.

Izletniki, tesno drug ob drugem, so vsak po svoje pričakovali neizbežno usodo.

Polkovnik je stal s širokimi nogami pred vsemi drugimi, roke je tiščal v hlačne žepe in požvižgaval si je, kolikor so mu dopuščale izsušene ustnice. Belmont je s prokrižanimi rokami slonel ob skali in temno gledal izpod nagubanega čela. Jezen je bil, da je zgrešil poveljnika. — Čuden je človeški značaj! Njegovi trije ponesrečeni strelci in madež na njegovi dosedaj neoporečeni slavi najboljšega strelca — to je Belmonta huje ježilo in razburjalo nego vsa njegova nesrečna usoda in bližajoča se smrt —

Diplomat Brown je stal visoko vzravnal sredi gruče in nemirno vlačil svoje drobne brčice. Fardet je miloval in negoval svojo ranjeno roko. Stephens je v mračnem brezupju zmajeval z glavo, — živa slika onemoglih kazenskih paragrafov in porušenega družabnega reda. — Kart je stal poleg njega z odprtim solnč-

nikom nad glavo, z brezizraznim licem in s praznimi očmi je gledal predse. Headingly je ležal med kamenjem, njegov blede obraz je bil nepremičen in obrnjen navzgor. Slamnik mu je padel z glave in njegovi svetlorumeni kodri so se mu usipali preko mladostnega, fino začrtanega lica. Dragoman Mansur je sedel na kamenu in nervozno igral z jezno palico.

Tako so jih našli Arabci, ko so pridrli vrh griča.

Ze je planil prvi, da bi segel po lahkem plenu, — ko se zgodi nekaj nepričakovanega.

Ze odkar so se prvi jezdecji pojavili v puščavi, je bil debeli protestantovski pridigar čisto izpremenjen. Prej vedno dobre volje, šegav in zadovoljen, je na mah umaknil in obstal kakor okamenel. Topo in prazno je strmel predse.

Ko pa je zagledal krvoločne napadalce trdo pred seboj, se je hipoma ves izpremenil. Junaška, divja odločnost in delavnost se mu je zbudila. Morebiti da je zblaznel od strahu, morebiti da se je pretakala v njegovih žilah kaplja krvi kakaga junaškega pradedca, — najsi je bilo kakorkoli, mož je nepričakovano planil z divjim krikom nad napadalce, pograbil z obema rokama svoj solnčnik in otepal z njim na desno in levo, bolj divji in krvoločni, nego so bili derviši sami. Očividno, ki je bil priča tega dogodka, pripoveduje, da se mu je izmed vseh doživljajev ta slika najbolj živo vtisnila v spomin: — miroljubni, debelušasti mož s polnim obrazom, ki je ves poten in zardel od napa s solnčnikom v roki vkljub svoji teži in obilnosti z neverjetno gibčnostjo skakal okrog in tolkel po začudenih, splašenih, jezno renčočih divjakih.

Pa dolgo ni trajalo to žal brezuspešno junaštvo —

Ostra sulica se je pomolila izza pečine, naglo, zlobno je šinila njena konica kvišku, — debeli pridigar je padel na roke in obraz —

In divja tolpa je planila preko njega na brezbrambne žrtve.

Noži so se zabliščali pred njihovimi očmi, sirove pesti so zgrabile po njihovih rokah in vratovih, — z robato, nezmislno nasilnostjo so suvali in pehali in gnali derviši svoje ujetnike po stezi navzdol v puščavo, kjer so jih čakale kamele. Francoz Fardet je mahal s svojo zdravo roko in kričal: «Živijo kalifi — živijo mahdi!», dokler ga ni puškino kopito sunilo pod rebra in mu zaprlo sapo.

Kakor čredo goved so jih zgonili na kup ob vznožju Abusira, — te zastopnike najkulturnejših držav modernega sveta, ki so padli v sirove pesti sedmega stoletja. Kajti izvzemši puške se ti roparji-junaki puščave v prav ničemer niso ločili od tistih bojevitih sinov arabske puščave, ki so prvi oznanjevali vero Mohamedovo z ostrino svojih mečev v začetku sedmega stoletja. Orient se ne izpreminja, kakor se izkreminja kulturni zapad, stoletja in stoletja so si vedno enaka in mahdijeji derviši devetnajstega stoletja niso bili nič manj pogumni in drzni, nič manj krvoločni in fanatični, nego so bili njihovi davni predniki v sedmem stoletju pod zeleno zastavo svojega preroka Mohameda.

Sloneč na svojih dolgih puškah in sulicah so v polkrogu obdajali ujetnike in zrl nanje z žarečimi,

* Mahdi (naglas na zadnjem zlogu!) t. j. voditelj, mohamedanski «mesija». — Pod vplivom judovstva in krščanstva so tudi mohamedani pričakovali svojega «mesije», ki bi naj ob koncu časov zedinil vse pravoverne v boj zoper «nevernike» in jih rešil tujeja jarma. Zgodovina mohamedanizma pozna več takih mesijev. Leta 1880 je nastopil mahdi Mohamed Ahmed ob gornjem Nilu, pobil l. 1883 Angleže pod Hicks pašo in zasedel Kartum, ki je bil naslednj njegovo glavno mesto. Vstajo mahdija v Egiptu je ukrotil znani lord Kitchener l. 1898.

monokratov, v Bosni se pa demokrati počutijo močnejše in nočejo prepuščati radikalom varnih mest na skupni listi. Kako »vroče« je nekaterim kandidatom, se vidi iz primera, da prireja neki radikalski kandidat pred shodi zadušnice za svojim očetom, ki je bil v onih krajih zelo priljubljen, in misli, da bo kot sin znanega očeta pri volitvah še najboljšo odrezal.

Tudi v Hrvatskem bloku so se prepirali radi kandidatov in sedaj bo ponekod vsak del bloka nastopil posebej, drugod bo pa zopet Radić vse za seboj potegnil.

Beograd je sedanji volilni zakon nalašč tako prikril, da bi velike stranke lahko kandidirale tudi po pokrajinah, kjer v resnici ne obstajajo, a da bi s soštetjem glasov iz Srbije še pobirale mandate ter manjšinam požirale ostanke. Iz Beograda je bilo javljenih že precej kandidatov za »prečanski« svet — za Hrvatsko in Slovenijo. Sedaj se pa zopet umikajo, ker vidijo, da so se samo na protivladni strani velike stranke obdržale ter še znatno okrepile in razširile, dočim radikali in demokrati razpadajo ter ima srbski del vedno več novih strank in stranci. Pristaši srbskih strank, pa najsi bodo to radikali, demokrati ali pa zemljoradniki, niso več zadovoljni s politiko vodstva ter zahtevajo nove ljudi.

Zemljoradniki so razcepljeni: na papirju imajo oni, ki se ogrevajo za velesrbsko nadvlado, sicer več pristašev, med narodom pa gotovo ne bodo imeli pričakovanih uspehov, ker se tudi po Srbiji vedno bolj širi in krepi zahteva po spremembi ustave. Pašić je dal v proglasu radikalne stranke naglasiti neomajeno in neovrgljivo stališče vidovdanske ustave in kako naj se sedaj in v bodoče za to stališče bori, ko je nasprotnikov vedno več in ko ima v lastnem taboru toliko sporov glede kandidatov in drugih osebnosti!

Podal se je na pot v južno Srbijo, da zopet pomiri svoje ljudi. Vozil se je s posebnim vlakom, za patroljo je naprej dal poslati še posebno lokomotivo, da so radi tega imeli drugi vlaki na progi Beograd—Skoplje po poldrugo uro zamude, iz sestanka ali shoda v Skoplju se je pa Pašić vendar vrnil tako nezadovoljen, da se je vlegel, ter bo nekaj časa bolan.

Pašićev neuspeh v Skoplju je očitno posledica Protičevega nastopa, razdor in razpad radikalov in demokrati ter kandidatski prepiri pa izhajajo iz gostobesedne, a nepoštenne politike teh dveh strank, katero ljudstvo vedno bolj spoznava ter obsoja.

Iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Iz zagrebškega sejma z živim blagom.

Dne 1. t. m. se je vršil v Zagrebu veliki živinski sejm, ki je dal za nekaj tednov naprej smernice glede cen goveji živini in svinjam. Sejm je bil radi suhega vremena zelo dobro obiskan, je bilo dovolj živine na tržišču, pa tudi dokaj kupcev je prišlo od vseh strani. Vsi so bili mnenja, da se bodo živinske cene znatno dvignile, ker je preklicana zabrana živinskega izvoza. Na zagrebškem sejmu dne 1. t. m. se je pokupilo zelo veliko živine za izvoz, a cene so ostale kljub temu na prejšnjem stališču. Dokler je bil prepovedan izvoz svinj, so pripeljali svinjski trgovci iz Srema svoje blago v Zagreb, a so pri tem vedno riskirali zelo mnogo. Bili so takorekoč prisiljeni, da prodajo blago v Zagrebu, ker je bilo nemogoče svinje zopet prepeljati iz

divjimi očmi. Vsi so bili precej enako oblečeni, rdeče turbane so imeli ovite krog glave in tilnika in ta škrlatni okvir je še povečeval divjost njihovih plamenjih pogledov. Čevlje iz rumene, neustrojene kože so nosili in bele, rjavo prižaste burnuse iz ovčje volne s kapuco čez glavo, ki jim je dajala senco. Vsi so imeli puške, nekateri še tudi sulice, in eden je nosil na hrbtu star, obtočlen vojaški rog, ki je že zdavnaj izgubil svojo svetlo medenasto barvo. Polovica jih je bilo črncev, visokozrastli, mišičasti možje so bili, njihova telesa so izgledala kakor ulita iz bron. Drugi so bili Bagara-Arabci, rjavilod solnca ožgani, vitki in koščeni, malih, bodečih oči in tenkih, ozkih ustnic, ki so pričale o brezsrčnem, neusmiljenem značaju. Njihov poveljnik je tudi bil Bagara-Arabec, mož visoke postave s črno brado, ki mu je segala na prsi, in trdih, hladnih oči, ki so se bleščale kakor steklo iz črnih, gostih obrvi.

In te trdosrčne oči so prav sedaj počivale na ujetnikih in poveljnikov obraz je bil resnoba in globoko zamišljen. Gospoda Stuarda so privlekli po griču, klobuk je nekje izgubil, njegov obraz je bil še ves razvnet in razburjen in njegove hlače so bile krvave in so se oprijemale nog. Dva sudanca sta bila še živa, njuna črna lica so bila vsa okrvavela in njuna obleka je bila raztrgana. Tiho in nepremično sta stala v pozoru ob strani nesrečnih ujetnikov.

Poveljnik jih je nekaj minut molče opazoval in si gladil črno brado, njegove ponosne, trde oči so presunljivo merile in ocenjevale obraz za obrazom v gručah ubogih ujetnikov.

Nato je zapovedovalno in rezko nekaj povedal v arabskem jeziku in dragoman Mansur je stopil predenj z globoko sklonjenim hrbtom in s proseče razprostrtimi rokami.

Za izletnike je bila Mansurjeva dolga suha postava v ohlapnih turških hlačah in ozkem angleškem suknjiču prikazen, ki jih je neprestano silila na smeh. Toda v njihovem novem, nesrečnem položaju, pod vročim solncem puste pušave in sredi razpaljenih der-

Zagreba na kako drugo tržišče. Kupci so pustili sremske prekupce dolgo čakati in ti so bili prisiljeni, da so znatno popustili glede cen. Ravno kar omenjeno dejstvo je sremske svinjereje tako oplašilo, da se še niti danes ne upajo s svojim blagom na zagrebški trg. Baš radi tega, ker tudi na zadnji sejm dne 1. t. m. ni bilo Sremčanov s svojim blagom, so poskočile domače hrvatske svinje v ceni pri 1 kg žive teže za 10 K in še višje.

V zadnjem času se je znatno zopet dvignil zagrebški konjski sejm. Konje za lahke tovore kupujejo po največ italijanski ter slovenski konjski trgovci. Povpraševanje po bolj lahkih konjih je bilo zelo veliko na zadnjem sejmu, radi tega pa so tudi poskočile cene na kvišku za 20%. Za par konjev za lažje tovore se je plačalo po 60.000 K, za par za srednje težke tovore 70—80 tisoč K in za par konj za težke tovore fe je plačevalo po 120.000 K.

Najbolj živahen pa je bil zadnji zagrebški sejm glede trgovine z govejo živino. Prišlo je od vseh strani kupcev, ki so kupovali blago za izvoz. Kupovali pa ti izvozniki niso samo volov, ampak tudi krave in sploh vse, kar je bilo glede cene količjak prikladno, da se izvozi. Treba tudi omeniti, da se pojavlja v zadnjem času na zagrebškem živinskem trgu celo francoski kupci, ki pokupijo zelo veliko vsakovrstne goveje živine. V Zagrebu je posebno povpraševanje po boljših kravah, ki se plačujejo po 12—14 tisoč kron komad. V glavnem so se pa plačevale sledeče cene: Voli I. razreda 43.45—46 K, najboljša vrsta za izvoz po 50 K žive teže (predzadnjič samo po 40—50 K). Voli II. po 34—36 K, III. 30—32 K, krave I. raz. 37 K žive teže, krave II. 28—32 K, krave III. 22—24 K, krave za klobase po 16—18 K. Bosanske vole so plačevali po 23, 26, 30, 33 do 37 kron 1 kg žive teže.

Zelo veliko so pripeljali na zadnji zagrebški sejm teleta. Teleta so plačevali po 50—55 K 1 kg žive teže. — Prvovrstna teleta so se kupovala celo po 63 K. Ker pa je bilo preveč telečjega blaga na sejmu, so popoldne padle cene na 44—45—48 K.

Radi zopet dovoljenega izvoza pa so najbolj nestalne svinjske cene. Najbolj rastejo cene pitanim srem skim svinjam, ki stanejo danes 104—112 K 1 kg žive teže, hrvatske pitane svinje so po 103 K (pred kratkom so bile še po 90 K), svinje slabije vrste so po 90—96 K (pred kratkim še po 80—85 K), mesnate svinje pa po 88—90 K. Zadnji čas se prodaja prav vsa svinjska roba, ki se pripelje na zagrebški trg.

Nekaj iz žitnega trga.

Vedno krožijo po žitnem trgu vesti, da bo vlada znatno znižala izvozno carino na razne žitne vrste in predvsem na koruzo. Radi teh vesti vlada na žitnem trgu nekaka nestalnost in se ne prodaja in ne kupi večjih žitnih količin. Carinarne še nič ne vedo o kakem zvišanju carine na žita in zaračunavajo carino po starem.

Cene pšenice so zadnji čas nekoliko popustile in se prodaja pšenica iz Bačke 76—77 kg težka po 478.50 do 475 in celo 470 din. Promet s pšenico je zelo živahen, ker se prodaja vedno več moke.

Cene koruzi se gibljejo med 250—255 din. Ječmen za pivo stane 337.50—362.50 din., oni za krmljenje je za 12.50—25 din. cenejši. Rži je zelo malo na trgu, se tudi ne kupuje in stane 350—375 din. Bosanski oves je po 300—305 din., slavonski in dobro preračunan pa po 307.50—315 din.

Nadalje je tudi zelo živahna trgovina s šekastim

viških obrazov se jim je zdelo, da daje Mansurjevo obnašanje vsemu prizoru naravnost blazen značaj. Dragoman je ponavljal svoj »Selam alek! Selam alek!« in se priklanjal kakor možičelj iz gumija in ko se je poveljnik zadržal nad njim v par osornih kratkih besedah, je padel na obraz, drgnil čelo ob pesek in stezal po tleh svoje dolge roke.

»Kaj pomeni to, Cochrane?« je vprašal Belmont. »Čemu ta smešna gledališka predstava?«

»Če prav razumem«, je odgovoril Cochrane. »se mi zdi, da je pri kraju z nami.«

»Ampak to je nezmislno!« je vpil Fardet razdraženo. »To je nezmislno! Zakaj bi me naj ti ljudje ubili, — mene, Francoza, ki jim nikdar nisem nič hudega storil, — ki sem bil kot Francoz vedno velik prijatelj Arabcev! O da bi znal arabski! He, dragoman Mansur!«

Razburjene kretnje Fardetove so zbudile pozornost poveljnika. Ozrl se je vanj s svojimi zlovoljnimi, bodečimi očmi. Kratko in rezko je izpraševal Mansurja, ki mu je ponižno in trepetaje odgovarjal, sloneč na kolenih pred njim.

»Povejte mu, dragoman, da sem Francoz! Povejte mu, da sem prijatelj mahdijev! Povejte mu, da moji rojaki nikdar niso imeli nobenih sporov z mahdijem, da so njegovi sovražniki tudi naši sovražniki!«

»Poveljnik je vprašal, kake vere ste«, je odgovoril Mansur. »Mahdi ne potrebuje prijateljstva od takih ljudi, ki so neverniki in sovražniki Mohamedovi.«

»Povejte mu, da pri nas na Francoskem vsako vero enako spoštujemo.«

»Poveljnik pravi, da more le bogokleten pes in sin bogokletnega psa reči, da so vse vere enako dobre. — Če ste prijatelj mahdijev, pravi, morate priseči na koran, na sveto knjigo Mohamedovo, in na mestu sprejeti njegovo vero. Če to storite, vam obljublja, da vas pošlje živega v Kartum.«

»In če ne —?«

* Arabski, pomeni: »Mir s teboj!«

fižolom, ki se plačuje po 387.50—400 din. od postaje, beli fižol je po 375—400 din.

Moka se kupuje največ za izvoz in radi tega tudi rastejo cene moki. Začetkom minulega tedna je bila moka nularica po 7.50—7.62, a ker je pšenica nato nekoliko nazadovala v cenah, je tudi moka nularica proti koncu tedna padla na 7.25—7.50 din. Otrobi z vrečami vred so po 187.50—200 din.

Naša zborovanja.

Okraj Šoštanj.

Na praznik, dne 2. februarja sta se vršila dva dobro uspela shoda v Šmartnem pri Velenju in v St. Ilju pri Velenju. Na obeh shodih je govoril poslanec Vlač. Pušenjak, ki je razpravljal o vzrokih razpusta narodne skupščine, o delovanju iste in o programu Slovenske ljudske stranke. Zborovalci so z navdušenjem odobraval izvajanja govornika in sklenili, da bodo nemerni delovali za zmago pri volitvah.

14. februarja

se vrši shod v Zavodnjem.

18. februarja

se vršita shoda v Šoštanju in v St. Andražu.

12. marca

se vršita shoda pri Sv. Križu pri Belih vodah in v Topolšici, nadalje še shodi v Škalah, vaseh v občini Velenje itd.

Okraj Gornjigrad.

11. februarja

v Novi Štiti in in Bočni.

11. marca

v Rečici ob Savinji in pri Sv. Frančišku.

Okraj Slovenjgradec.

25. februarja

se vrše shodi v Slov. Gradcu in St. Ilju pod Turjakom, razun tega pa še shodi v vseh župnijah.

Okraj Marenberg.

15. februarja

pri Sv. Primožu nad Muto.

4. marca

v Ribnici in v Breznem.

5. marca

pri Sv. Primožu na Pohorju.

Razun tega se vrši shodi v vseh ostalih župnijah. Na vseh shodih govori narodni poslanec gospod Vladimir Pušenjak.

Volilni shodi v celjskem okrožju.

11. februarja

dopoldne: 1. Nova Štifta (Pušenjak). 2. Vransko (Krajnc, Kuder). 3. Galicija (Uranjek). 4. Sv. Jedert nad Laškem (Hrastnik). 5. Žusem (Vrečko, Poživalšek, tajnik Krajnc). 6. Rajhenburg (Škoberne, dr. Ogrizek). 7. Žiče (dr. Hohnjec, Golobranc). — Popoldne: 8. Bočna (Pušenjak). 9. Gomilsko (Krajnc, Kuder). 10. Gotovlje (Uranjek). 11. Spitalič (dr. Hohnjec, Golobranc).

»Če ne, pa pojdete isto pot kakor vsi drugi vaši tovariši!«

»Torej pa sporočite gospodu poveljniku moj poklon! Ni navada pri Francozih, mu povejte, da bi prisiljeni izpreminjali svojo vero!«

Poveljnik je še povedal par besed, nato pa se je obrnil k spremljevalcu na svoji desni in se zatopil z njim v resen pogovor.

»Pravi, gospod Fardet,« je prevajal dragoman, »da bo naredil iz vas korito, iz katerega bodo žrli psi, ako še enkrat rečete predrzno besedo. Ne dražite ga, gospod, kajti sedaj se posvetujeta s pobočnikom, kaj naj storita z nami.«

»Kdo je ta poveljnik?« je vprašal polkovnik.

»Imenuje se Ali Wad Ibrahim, — tisti, ki je pretečeno leto napadel mebijske vasi na meji in vse pobil, kar mu je prišlo živega pod roke.«

»Čul sem o njem«, je dejal polkovnik. »Pravijo o njem, da je najdrznejši in najfanatičnejši izmed mahdijevih ljudi. — Hvala Bogu, da so ženske rešene njegovih kremljev!«

Arabca sta se pogovarjala v tistem strogem in resnobnem glasu, ki je tako značilen posebno pri sinovih pušave. Obrnila sta se k dragomanu, ki je še vedno klečal v pesku. Popraševala sta ga in kazala sedaj na tega sedaj na onega ujetnika. Zopet sta se posvetovala in končno je poveljnik nekaj rekel Mansurju in zaničljivo zamahnil z roko, češ, naj prevede ujetnikom.

»Zahvalite Boga, gospodje, mislim da je naše življenje za sedaj vsaj varno!« je pravil Mansur in si brisal pesek, ki se je držal njegovega znojnega čela.

»Ali Wad Ibrahim pravi, da neverniki sicer ne zaslužijo druga ko mečevo konico od sinov prerokovih, toda utegnili bi biti koristno za mahdija in njegovo stvar, če bi dobil v roke zlato, ki bi ga vaši sorodniki plačali za vas. Dokler pa zlato ne pride, bodele delali in služili za sužnje v Kartumu, — če vas morebiti že prej ne da pobiti. Sedli bode na prazne kamele in jezдили z njim.«

(Dalje prihodnjik.)

18. februarja

Popoldne: 1. Kalobje (Kranjc, Kuder). 2. Stranice (Uranjek). 3. Laško (Kugovnik, Hrastnik). 4. Zibika po rani sv. maši (Vrečko, Počivalšek). — Popoldne: 5. Sv. Jakob pod Kalobjem (Krajnc, Kuder). 7. Zreče (Uranjek). 8. Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah (Kugovnik, Hrastnik).

Shodi poslanca Zebota: V nedeljo, dne 11. februarja po prvi sv. maši pri Sv. Martinu blizu Vurberga, po pozni sv. maši pri Sv. Barbari v Slov. gor., po večernicah pri Sv. Rupertu, zvečer ob 7. uri v Lormanju. V nedeljo, dne 18. febr., po rani maši pri Sv. Trojici v Slov. gor., po pozni sv. maši pri Sv. Lenartu velik volilni shod za celi lenartski okraj v dvorani gostilne Arnuš.

Shodi kandidata Štefana Falež: V nedeljo, dne 11. februarja po rani sv. maši v Črenšveju, po pozni v Laporju. V nedeljo, dne 18. februarja po sv. maši v Šmartnem na Pohorju (govori dr. Jerovšek), v St. Lovrencu na Pohorju po rani sv. maši (govori Falež in govornik iz Maribora), isti dan po pozni sv. maši v Pušavi.

Zborovanja dr. Hohnjeca: V nedeljo, 11. februarja, po prvi sv. maši v Zičah, po drugi sv. maši v Spitaliču. — V nedeljo, dne 18. februarja, po prvem cerkvenem opravilu v Vitanju, popoldne po večernicah v Dolici.

Volilni shodi v ptujskem okraju bodo prihodnje nedeljo, dne 11. februarja v Cirkovcih in Sv. Lovrencu. V Cirkovcih po rani maši, pri Sv. Lovrencu pa po večernicah. Krajevne organizacije prosimo, da agitirajo za dobro udeležbo. Govorita prof. Vesenjaka in župan Bedjanič.

Volilni shodi dr. Hohnjeca pri Sv. Juriju ob Ščavnici in Mali Nedelji (2. februarja) ter v Kapeli in Ivanjcih (4. februarja) so bili prav dobro obiskani ter so izvrstno uspeli. Povsod je bilo navzočih dosti takih mož, ki so doslej pripadali nasprotnim strankam, zlasti liberalni samostojni, pa so uvideli, da vodi ta stranka slovenskega kmeta v nesrečo in pogubo. Pri prihodnjih volitvah bo Ljudska stranka, odnosno Kmetška zveza v Ljutomerškem okraju dobila še večjo večino, kakor leta 1920. Naši možje in mladeniči bodo agitirali in podvzeli vse potrebno, da iztebi vso centralistično ključko — demokratsko, samostojno in socialistično — iz lepega Ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja.

Hajdina pri Ptujju je odločno na strani naše stranke. Pretekli dni so za udnino in volilni sklad nabrali okroglo 700 din. Iz tega plačajo manj premožnim za četrta leta «Slov. Gospodarja», ostanek pa odposljejo tajništvu stranke. — Preteklo Svečnico smo imeli po večernicah zelo številno obiskan shod. Predsedoval je naš starosta Grohar, poročal pa prof. Vesenjaka. Zborovalci so soglasno odobrili njegova izvajanja in bodo po kazali odločno s polnoštevilno udeležbo svoje priprave je ob volitvah. Prepričani smo, da bo za Hajdino kljub slabi razdelitvi volišč izid za našo stranko nad vse časten.

Volilna shoda v ormoškem okraju sta bila preteklo nedeljo v Ormožu in Sv. Miklavžu. Pri obeh shodih je bila udeležba zelo velika in posebej so bili navzoči naši priznani voditelji, župani in odborniki. Ormoškemu shodu je predsedoval g. Hanželič, župan na Hradcu, miklavžkemu pa gospod Ozmeč. Vsak shod je trajal nad dve uri, bila so stavljenja različna vprašanja. Zborovalci so soglasno odobrili stališče Slov. ljudske stranke in sprejeli kandidature prof. Vesenjaka, ki je poročal na obeh shodih.

Shod za ptujsko okolico je bil preteklo Svečnico. Brez vse agitacije in brez vsake reklame, na prosto oznanilo se je zbralo zelo lepo število volilcev. Shod je vodil naš okr. komisar in predsednik okr. organizacije g. Miha Brenčič, zelo obsežno je poročal g. prof. Vesenjaka. Zborovalci so se soglasno izrekli za Slov. ljudsko stranko, odnosno Kmetško zvezo in njenega kandidata prof. Vesenjaka.

Poljčane. V nedeljo je zborovala pri nas Slovenska ljudska stranka pri Hartnerju. Prostor so bili nabito polni. Govoril je naš kandidat gospod Štefan Falež skoraj tričetrt ure. Orisal je v lepih, priprostih besedah program Slov. ljudske stranke in njeno dosedanje delovanje v blagor slov. ljudstva. Ta stranka se je in se bo borila za avtonomijo ali samoupravo Slovenije. — Mi tvorimo s Srbi in Hrvati eno državo, pa v tej državi naj se vladajo Slovenci in Hrvati sami, kakor to sami hočejo, Srbi pa si naj delajo za sebe postavbe, kakoršne si želijo. Ako bomo imeli Slovenci samoupravo, bo ostal naš davčni denar doma, naši vojaki bodo služili v Sloveniji pod slov. oficirji, naše otroke si bomo vzgajali na verski podlagi, ne pa v brezverskih šolah, kakor jih boče vpeljati framon Pribičević in brezverski učitelji. Za kandidatom se je govoril dr. Jerovšek, ki je zborovalce opozarjal na razne stranke, ki se bodo pri volitvah potegovala za glasove. Veliko smeha med volilci je vzbudila najnovejša dr. Kukovecova stranka, ki se imenuje «napredna obrtno-kmetška zveza». Ta liberalna stranka kandidira do zdaj kar dva ključavničarja, Rebeka iz Celja in Gumzeja iz Slov. Bistrice. Dr. Kukovec že ve, zakaj so mu potrebni ključavničarji. Ta nova stranka stoji na zelo slabih nogah in se bo po volitvah kmalu zopet zrušila. Da pa ta stranka dr. Kukovecu ne razpade že pred volitvami, si je dobil dva ključavničarja za kandidata, ki bodela z obroči vezala novo skovano stranko. Poljčančani pa pravijo, da v obročje vkovane stranke ne marajo, ne marajo pa tudi ne svidalstov, ne samostojnežev, temveč stojijo trdno in neomajeno na strani krščanske Slov. ljudske stranke, katero bodo volili dne 18. marca.

V Makolah je zadnja nedeljo zborovala Slovenska Kmetška zveza. Društvena dvorana je bila do zadnjega prostora napolnjena. Govoril je gospod dr. Jerovšek o delovanju liberalcev, samostojnežev in socialdemokratov v beograjski skupščini, ki so prinesli Slovincem velikansko škodo. Obrnil se je tudi proti republikancem,

ki po makolski župniji hočejo širiti svoj evangelij, za katerega pa Makolčani ne marajo. Kosi in Emersič našega ljudstva ne bota osrečila. Naše ljudstvo pa je spoznalo tudi sleparije socialdemokratov, ki so pri zadnjih volitvah delali velikanske obljube, storili pa niso nič, pač pa sta oba voditelja socialnih demokratov zapustila svoje volilce ter sta šla v masno plačane službe. Eden je postal ravnatelj državnega posestva Belje, kar mu je neslo letno 6 milijonov, drugi pa je postal državni agent za izseljence v Ameriki, kjer služi na tisoče dolarjev. Zato Makolčani ne bodo volili socialističnih, republikanskih in samostojnih sleparjev, temveč Kmetško zvezo, ki se z vso odločnostjo poteguje za naše pravice!

V Studenicah se je naš shod izborni obnesel. Navsoči so bili sami resni možje, trdni naši pristaši. Z navdušenjem so sledili govoru kandidata Štefana Faleža, ter soglasno pritrdili njegovim izvajanjem. Dr. Jerovšek je nato še navduševal volilce, da dne 18. marca resni pridejo na volišče, da se ne smejo cepiti, temveč da vsi kakor en mož oddajo svoje glasove za Slovensko kmetško zvezo.

Tinje pri Slov. Bistrici. Na Svečnico smo imeli tukaj volilni shod Kmetške zveze. Udeležilo se ga je izredno veliko Tinjčanov, ki so nad vse zvesto zasledovali izvajanja dr. Jerovškega. Govornik je v ostrih besedah bičal delovanje samostojnežev in socialdemokratov v Beogradu, ki so nas Slovence s svojim postopanjem prodali beograjskemu centralizmu. Mi pa zahtevamo za Slovence samoupravo, mi zahtevamo enakomerno razdelitev davkov, mi zahtevamo človeško ravnanje z našimi sinovi pri vojakihi. Za te naše zahteve se je potegovala dozdaj z vso odločnostjo samo Slovenska ljudska stranka, zato pa bomo Tinjčani volili samo to stranko. Samostojneži in socialdemokrati morajo izginiti iz Tinja.

V nedeljo, dne 4. t. m. je imel kandidat Vrečko dva dobro uspeša volilna shoda SLS v Olimju in Imenem. — Zlasti v Olimju je bilo zanimivo, kjer so navzoči samostojni zatrjevali, da bodo sedaj z nami. Edino pametno bo. Govorila sta v Imenem tudi Jos. Počivalšek in župnik Bosina, Razpoloženje med našimi volilci je razveseljivo.

KANDIDATI ZA VOLILNO OKROŽJE MARIBOR—CELJE S PREKMURJEM.

V ponedeljek, dne 5. t. m. se je vršil v Ljubljani ob navzočnosti več tisoč naših zastopnikov iz Slovenije zbor zaupnikov naše stranke. Pri tej priliki je govoril načelnik stranke dr. Korošec in poslanec prof. Anton Sušnik. S temeljitimi izvajanjmi dr. Korošca se bomo natančneje bavili v prihodnji številki. Zaupniki so proglasili enoglasno dr. Korošca kot nositelja naše liste na štajerskem in Kranjskem ter sprejeli te-le kandidate za volilno okrožje Maribor—Celje s Prekmurjem:

1. Za volilni okraj Murska Sobota: Štitar Geza, posestnik v Martjancih pri Murski Soboti. — Namestnik: Nemčič Matija, trgovec v Križevcih.

2. Zavolilni okraj Dolnja Lendava: Klekl Jožef, narodni poslanec v Črenšoveh. — Namestnik: se še določi.

3. Za volilni okraj Brežice: Škoberne Jožef, narodni poslanec in župan v Dovškem pri Rajhenburgu. — Namestnik: Cerjak Jožef, trgovec in posestnik v Artičah.

4. Za volilni okraj Celje: Krajnc Davorin, narodni poslanec v Veliki Pirci. — Namestnik: Uranjek Jakob, rudar v Megojnicah pri Grižah.

5. Za volilna okraja Konjice in Ljutomer: Dr. Jožef Hohnjec, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Golob Franc, župan v Konjicah.

6. Za volilna okraja Laško in Prevalje: Kugovnik Jurij, posestnik in kovač v Prevaljah. — Namestnik: Hrastnik Mihael, posestnik v Brstniku pri Laškem.

7. Za volilni okraj Maribor desni breg: Falež Štefan, posestnik v Orehovi vasi pri Slivnici. — Namestnik: Hinko Gril, posestnik v Slov. Bistrici.

8. Za volilni okraj Maribor mesto in levi breg: Fr. Zebot, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: H. Fanel, posestnik v Partinju.

9. Za volilna okraja Mozirje in Slovenjgradec: Pašenkaj Vladimir, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Steblovnik Martin, župan in posestnik v Šmartnu na Paki.

10. Za volilna okraja Ormož in Ptuj: Vesenjaka Iv., profesor v Mariboru. — Namestnik: Bedjanič Andrej, župan in posestnik v Obrežu pri Središču.

11. Za volilni okraj Smarje: Vrečko Jakob, posestnik na Ponikvi ob južni železnici. — Namestnik: Počivalšek, posestnikov sin v Imenem.

NEKATERE SPREMENBE VOLIŠČ.

V beograjskem uradnem listu, ki se zove «Službene Novine» je bil dne 26. januarja objavljen seznam volišč za 18. marc. Na veliki pritisk od strani poslancev Slov. ljudske stranke, posebno g. dr. Hohnjeca, so vendar nekatere krivice glede volišč popravili.

V volilnem okraju Brežice—Sevnica beležimo naslednje spremembe:

Artiče je novo volišče za občino Artiče in Pleterje. Gorica ostane volišče, a se odcepi od njega občina Križe, ki je za se volišče v kozjanskem okraju.

Planina se razdeli v dve volišči in sicer: Planina za občino Planina in Golobinjak ter novo volišče St. Vid pri Planini za občino Loke, St. Vid in Planinska vas. — Druga volišča v tem okraju ostanejo neizpremenjena.

V volilnem okraju Celje—Vransko:

Kalobje je novo volišče za občini Kalobje in Svetina. Sv. Lovrenc nad Prožinom je za se volišče brez Svetine.

Sv. Jeronim je dodeljen volišču Vransko.

V volilnem okraju Dolnja Lendava:

Volišče Beltinci so razdelili v dve volišči. Občine Beltinci, Gančani in Izakovci imajo volišče v Beltincih, občine Bratonci, Dokležovje in Lipovci imajo volišče v Bratoncih.

Občini Mala in Velika Poljana se izločita od volišča Črenšovci in dobita novo volišče v Veliki Poljani.

Novo volišče Gomilica se je ustanovilo za občini Gomilica in Lipa.

V volilnem okraju Murska Sobota:

K volišču Bodonej je pridejana še občina Pužovci, ki je poprej pripadala volišču Cankova.

K volišču Cankova se priklapi občina Domanjci.

Novo volišče se je ustanovilo v Domanjševcih za občine Berkovci, Domanjševci in Središče.

Občina Kramarovi se odcepi od volišča Fukišinci in se dodeli volišču Sv. Jurij.

Občina Otovci se dodeli volišču Pečarovi.

Hodoš je novo volišče za občine Budinci, Hodoš, Krplivnik, Mali Dolenci, Veliki Dolenci in Salovci.

Volišče Kaučovi obsega samo tri občine: Ivanjševci, Kaučovi in Ratkovci.

Volišče Markovci obsega samo občini Markovci in Neradovci.

K volišču Murska Sobota se še dodeli občina Marlišavci.

Občini Mačkovi in Otovci se dodelita volišču Pečarovi.

Ustanovi se novo volišče Prodanovci za občine Brezovci, Lemerje, Poljana in Prodanovci.

Volišču Pucinci se še dodelijo občine Bakrač, Dolina in Krnci.

Občina Kramarovi se na novo dodeli volišču Sv. Jurij.

Vsa volišča v volilnem okraju Konjice ostanejo nespremenjena.

V volilnem okraju Laško:

Občina Jurklošter je za se volišče brez St. Lenarta. Občina trg Laško je sama za se volišče.

Občina Sv. Krištof, ki je bila leta 1920 priklapljen na volišču Laško, dobi letos svoja lastna tri volišča in sicer prvo pri Sv. Jederti, drugo pri Sv. Krištofu in tretje pri Sv. Stefanu.

Občini Sv. Rupert in Sv. Lenart dobita lastno volišče pri Sv. Lenartu nad Laškim.

Občina Trbovlje, ki je imela leta 1920 samo 4 volišča, jih je dobila letos devet.

V volilnem okraju Ljutomer:

Novo volišča so se ustanovila za Apače eno in za Drobintince eno. V Apačah bodo volile občine: Apače, Črnci, Segovci, Žepovci, Ziberci; v Drobintincih pa: Drobintinci, Grabe, Konjšče, Podgorje, Vratja vas in Vratja vrh.

Novo volišče je tudi za občino Stara cesta, ki se odcepi od Cezanjevcev.

Občini Grabonoš in Okoslavci se odcepijo od volišča Ivanjci in tvorijo novo volišče v Okoslavcih.

Občini Plitvica in Ščavnica se dodelita volišču Plitviški vrh.

Spremembe v volilnem okraju Maribor desni breg:

Volišču Rače se še priklapi občini Podova in Gorica, tako letos v Podovi ne bo volišča.

K volišču Slov. Bistrica se še priklapi občina Kovača vas, Ošelj in Gor. Bistrica.

K volišču Spodnja Loznica se še priklapi občina Gor. Loznica.

Volišče Šmartin na Pohorju tvorijo tokrat samo občine Bojtina, Frajham, Smrečno in Šmartno.

K volišču Zgornja Polskava se še pridenejo občine: Kalše, Ritoznoj in Sentovec.

V volilnem okraju Maribor levi breg:

Volišče Sv. Anton v Slov. gor. so v Beogradu prekrstili v Cerkevnik; obsega iste občine kot leta 1920.

Pri volišču Lajtersberg ostane občina Pesniški dvor a Ranca se dodeli volišču Spod. Sv. Kungota.

Volišča v mestu Maribor se pomnožijo za dve in sicer se delita II. in V. okraj vsak v dve volišči, tako, da bo v mestu sedem volišč.

K volišču Velka (sedaj nazvano «Nova cerkev») se še priklapi občini Dražen vrh in Lokavci.

Pri Sov. Antonu v Slov. gor. se ustanovi novo volišče za občine: Drvanje, Kremberg, Ledinek, Rožni grunt, Ščavnica, Zgor. Rošica, Zice in Žitenci. (To je škandal, da voliko hribovitih občin nagnejejo v eno volišče!)

Občina Grušova se odcepi od volišča Sv. Peter ter se priklapi volišču Sv. Marjeta ob Pesnici.

V volilnem okraju Mozirje se ni nič spremenilo.

V volilnem okraju Ormož in Ptuj so spremembe sledeče:

Občina Litmerk se odcepi od volišča Svetinje in prideli volišču Ormož, k Svetinjam pa se priklapi občina Rimeč.

Dosedanje volišče Polensak se premesti v Polance in bo obsegalo tri občine: Polanci, Polensak in Slomi, dočim se občine Dragovič, Hlaponci in Sv. Lovrenc v Slov. gor odcepijo in se ustanovi novo volišče v St. Lovrencu.

Volišče Tržec so prekrstili v volišče Sela.

Od volišča Stoperce se odcepi občina Črmožiše, kar spada pod rogaški okraj, dodeli se volišču Zetale.

Volišče Muretinice se prekrsti v volišče Sv. Marjeta nižje Ptuja.

Volišče St. Janž (za Slovenjo vas in St. Janž) se prenese v Zlatoličje.

V volilnem okraju Slovenjgradec:

Občina Trbonje se odcepi od volišča Gortina in je sama za se volišče.

Občina Sv. Anton na Pohorju ima lastno volišče.

Istotako Vuhred.

V Sv. Vidu nad Valdekom je ustanovljeno novo volišče za tamošnje občine.

V volilnem okraju Šmarje:

Od volišča Buče se odcepita občini Sedlarjevo in Lastnič, ki bosta imeli lastno volišče v Sedlarjevem.

Volišče Dobje zgubi občino Presečno, ki se dodeli volišču Pilštanju.

Volišče Loka obsega samo občine Tinsko in Žusem; občina Sv. Stefan dobi lastno volišče.

Na volišče Mestinje bodo morali iti voliti še volilci iz občine Lemberg. Tudi oddaljena občina Nezbišče je ostala dodeljena Mestinju.

Iz teh sprememb se vidi, da so slovenski demokrati in samostojneži namenoma pustili ureditev volišč po ogromni večini tako, kot je bilo leta 1920, da na stotine naših volilcev ne bo šlo voliti na oddaljena volišča.

Volilci in agitatorji, maščujte se 18. marca nad liberalci in samostojneži s tem, da boste šli vsi do zadnjega glasovat za našo Slovensko ljudsko stranko.

Politični ogled.

Država SHS.

Volilne «svobode» je vedno več. V Novem Sadu je vlada najprej velikega župana odstavila, ker je Protibev pristal, potem pa še občinski odbor razpustila ter novega imenovala, v katerem imajo radikalci od 90 večino od 51 članov.

Pribeževičevi demokrati so poslali svoje podkupljene in razdivjane fašiste ali orjuncje v volilni boj. Ta druhal preliva kri ter uničuje imovino. Zadnje dni pretečenega in začetkom tega tedna so se izgreli kar vrstili. V Bosanski Kostajnici je ta druhal opustošila 32 hrvatskih hiš, v Cerkenici je republikanske zborovalce razganjala z revolverji in ročnimi granatami, da je mnogo ranjenih, v Osijeku je pa uničevala stroje v tiskarni, ki tiska «Hrvatski list». Radikalna vlada je sicer obljubila ostre ukrepe proti tem nasilnežem, pa se do sedaj še ni prav izkazala, menda misli, da bi znali tudi njej orjunci prav priti.

Republikanci z velikimi uspehi agitirajo po črni gori in sploh se lahko reče, da bodo skrajno protivladne stranke na jugu kljub nasilju močne izšle iz volilnega boja.

Nemško zasedeno ozemlje

vedno hujše pritiska francoska oborožena sila. Prebivalstvo silno trpi pod oholimi in okrutnimi francoskimi oficirji, a vstraja v svojem nemem odporu in ne bo nikdar za tujce niti petine od tega delalo, kar je delalo poprej za sebe. Francoska vlada grozi z razširjenjem zasedbe do reke Majne, z vojaško akcijo na bavorskih tleh in pa s tem, da misli obdržati sedanje stanje celih pet let, brezni politični krogi pa menijo, da bo veliko prej sama sebe ubila in Evropo vrgla v vojno pogubo. Francija obeta Ameriki, da bo iz zasedenega ozemlja izvlekla toliko bogastva, da ji lahko plača vse stare dolgove.

Orientska konferenca

se bo ali odgodila, ali pa razbila. Turki so zelo samozavestni, sklicujejo se na prijateljstvo Rusije, Angleže pa opozarjajo, kako slabo stojijo pred azijskimi muslimani. Francozi se že pripravljajo, da sklenejo posebno mirovno pogodbo s Turčijo ter pustijo Anglijo samo, da se z njo prepira.

ČEHOSLOVASKA.

V torek je bilo otvorjeno pomladansko zasedanje čehoslovaškega parlamenta, ki bo trajalo do konca marca. V tem zasedanju pride med drugim na vrsto zakon o zaščiti republike in pa zakon o delavskih dopustih v industrijskih podjetjih. Po tem zakonskem načrtu bi imeli industrijski delavci, ki delajo nad eno leto pri isti tvrdki, pravico do 6 dni dopusta na leto. Delavci, ki so uslužbeni pri istem podjetju nad 10 let, pa do 12 dni dopusta na leto. To daje češki parlament delavstvu, naš pa daje delovnim slojem samo — obznane in izjemne zakone ter silne davke.

V BOLGARIJI

se postopujejo opozicijske, to je kapitalistične in nacionalistične stranke skrajnih in najnasilnejših sredstev proti zemljoradniški vladi. Proti ministrskemu predsedniku je bil že drugič poskušen atentat, pa brez uspeha.

Izredne novice.

Naša volilna škrinjica pri volitvah 18. marca ne bo na prvem mestu. Katero številko bo imela, bomo pravčasno poročali.

Volilni shodi. Objavljamo volilne shode, kakor so jih javili tajništvu SLS posamezni kandidati. Za prihodnjico prosimo, da se nam pravčasno javijo shodi, o katerih želijo, da se jih razglasi v «Gospodarju».

Ker naši kandidati ne morejo po vseh župnijah prirediti volilnih shodov ob nedeljah, da razvijejo pred volilci naš program, bodo prirejali volilne shode in sestanke tudi ob delavskih. Prosimo zaupnike, ki dobijo obvestila o shodih, da jih dobro razglasijo in pripravijo.

Volilnih imenikov se ne sme več popravljati. Na mnoga vprašanja javlja tajništvo SLS v Mariboru, da se volilnih imenikov sedaj ne sme več popravljati. Nedopustne so reklamacije in uradna poprava imenikov. Glasovati bodo smeli samo tisti, ki so vpisani v volilni imenik.

Da naša stranka res spoštuje vse stanovce, ne samo enega, kaže naša kandidatna lista. Poleg kmetov in obrabencev imamo med kandidati tudi delavce in obr-

nike. Da smo glede verstva strpljivi in si želimo sporazum, pa je svedok kandidat naših Prekmurcev g. Štifter Geza, ki je evangeličanske vere. V medsebojnem spoštovanju bomo ustvarili podlago za pravo krščansko bratoljubje.

Sprememba volišč. Na drugem mestu objavljamo nekatere spremembe volišč. Opozarjamo zaupnike, da si vsak v svojem kraju zabeleži spremembe volišč ter jih že sedaj razglasi med volilci, da ne bo pomot.

Davek na vozila. V ljutomerskem okraju je začela davčna oblast kmete nadlegovati z iztirjevanjem takse za prijave kmetijskih kolesarjev. Preti jim z velikimi globami. Dr. Hohnjec se je v tej zadevi obrnil na davčno oblast in hkrati na finančno delegacijo v Ljubljano.

Važno glede plačevanja desetka ali prenosnin. Kakor znano, je dosedanja demokratsko-samostojna vlada leta 1921 odredila, da se desetek od kupnih in prevzemnih pogodb zviša od 1 in pol na 6 odstot. Poleg tega so vladinovi določili, da kdor v 14 dneh ne plača predpisaneve desetka v celoti, se mu za kazen naloži petkrat zvišani desetek in še posebna globa. To krivično naredbi sta podpisala tudi ministra dr. Vekoslav Kukovec in Ivan Pucelj. Mnogo ljudi je bilo na ta gorostasni način gospodarsko ugonobljenih. Poslan. Sl. ljudske stranke dr. Hohnjec, Pušenjak in Žebot so že v spomladu leta 1922 sestavili spomenico proti takemu odiranju ljudi in so zahtevali, naj se te kanibalske kazni odpravijo. Te dni je finančno ministrstvo razveljavilo to naredbi, tako da petkratna globa odpade.

Polomija samostojnežev v marenberškem okraju. Sijajen shod Slov. kmetijske zveze v Vuzenici. Ob priliki shoda v Trbnjah so izrazili posestniki iz župnije Vuzenice željo, da se priredi shod KZ v Vuzenici. Z ozirom na to željo se je sklical na dan 4. februarja shod v Vuzenici in sicer kot shod naših somišljenikov, za katerega se je takoj med somišljeniki agitiralo. Ko so samostojneži za našo namero izvedeli, so takoj sklenili prirediti proti-shod in so poklicali kot govornika samostojnega poslanca Josipa Drofenika. V nedeljo po sv. maši so slabostojni generali, med njimi sam g. župan, osebno vabili moše in mladeniče, naj se udeležijo Drofenikovega shoda. Ljudje so ubogali in hiteli na shod. A smolal Zborovalci so začeli Drofeniku vest izpraševati, stavili so mu vprašanja, na katera ni znal dati odgovora, shod je bil silno buren, bila je nevarnost, da zborovalci napadajo govornika Drofenika, katere nevarnosti je rešil nosilca slabostojne liste gospod Mravljak. Samostojneži so uvideli, kaj so dosegli s protishodom, spoznali so, da je ljudstvo spregledalo slabostojno politiko, zato so pošiljali vabila našim pristajam in poslancu g. Pušenjaku, ki so bili zbrani v gostilni Lobenwein, naj se udeležijo Drofenikovega shoda, da bi svojo blamažo zakrili. Nekaj naših mož je šlo gledat v veliki stiski se nahajajočega Drofenika, drugi pa čakali s poslancem Pušenjakom vred na konec Drofenikovega shoda. Ob 11. uri so prihiteli vsi zborovalci na naš shod, obe sobi in lopa pri Lobenweinu ste bili nabito polni zborovalcev, poleg naših mož so bili navzoči tudi samostojneži in socijalni demokrati. Poslanec Pušenjak je v skoro dve uri trajajočem govoru orisal razloge, ki so privedli do razpusta narodne skupščine, govoril o delovanju bivše vladne večine, naštel dobrote, s katerimi so samostojni poslanci osrečili ljudstvo, razvil program bodočega dela in pozival vse navzoče k složi nemi, skupnemu nastopu. Zborovalci so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem govornika, katera so navdušeno odobraval. Stvarna in odkrita izvajanja govornika so napravila na vse pričujoče, tudi na nasprotnike, najboljši utis, ljudje so ostali še več ur skupaj in razpravljali o obeh shodih. Polomija samostojnežev v Vuzenici je najboljši dokaz, da tudi marenberški okraj kljub agitaciji liberalnih magnatov Mravljakov, Pahernikov itd. neče nič več slišati o slabostojni stranki, katera je v Beogradu izdala slovensko ljudstvo. Vrste naših pristajev v marenberškem okraju se množe, z navdušenjem bo šlo ljudstvo na volišče in pripomoglo KZ do sijajne zmage. V kratkem se ustanovi v Vuzenici krajevna organizacija KZ, kar žele naši zavedni pristajši.

Umrl je dne 6. februarja po dolgi mučni bolezni g. Martin Ravnjak, posestnik in lesotrzec v Bresternici. Pogreb se vrši v petek, ob 9. uri zjutraj na pokopališču v Kamnici.

Neizprosna smrtna roka nam je nenadoma ugrabila v cvetu življenja še komaj 23 let staro mladenko iz Zgornje Poljskave Františko Keršič. Zadel jo je srčna kap. Rajna je bila obče priljubljena pri vseh, kdor jo je poznal. Bila je vedno vesela, pridna in poštena. Pogreb se je vršil ob jako obilni udeležbi ljudstva iz cele fare. Ob odprtem grobu ji je govoril domači g. župnik v slovo.

Shod krščansko mislečih delavcev za Maribor in okolico bo v petek, dne 9. februarja zvečer ob pol osmi uri v dvorani v Lekarniški ulici (nad gostilno Rožanc). Govorita kandidata dr. Hohnjec in Žebot ter tovariši Lajh.

Praktikanti (vajenci) za drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1923-24 kot redni učenci; v slučaju ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu. Kot absolventi te dvoletne šole uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, to je, skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnoročno, na celo polo pisane prošnje

za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. februarja 1923 s sledečimi prilogami: krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o nrvnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno.

Ptujski okolica. V zadnjem času je v ptujski okolici veliko razburjenje med ženskami. Vse žene, ki niso prinesle lani otrok, da bi se jim osepnice stavile, so kaznovane z globo 40 dinarjev. Nekatero so prinesle otroke, a ker so bili bolni, jim zdravnik ni stavil osepnic, drugim so otroci pomrli, tretje niso imele za otroke primerne obleke, a vseeno so vse kaznovane. Tako dela gosposka ljudem nepotrebnost. Pri nas je taka strogost, v Macedoniji in Črni gori pa še menda vedo ne, kaj se pravi osepnice staviti. Pa Slovenec ima «parec», zato se mu morajo vzeti. Srbin jih rabi, zato jih mora imeti. Toda s tem se Slovenec slabo priporoča radikalna stranka. Ljube žene, ve se za to prenapeto strogost najbolje maščujete s tem, da vse svoje moše spravite na volišča proti srbskemu centralizmu, da glasujete za našo Slovensko ljudsko stranko — za Kmetosko zvezo.

Na Vurbergu se je v pondeljek poročil g. Janez Rašl, načelnik odotne krajevnice organizacije Kmetoske zveze s gđ. Marijo Sušnik. Vrlemu narodnemu delavcu in njegovim vrli nevesti želimo obilo božjega blagoslova.

Novice od Sv. Barbare v Haložah. Na Svečnico je imelo naše liberalno bralno društvo «Napreč» svoj zabavni večer. Govorili so nam, da bo zbrana in povabljena vsa elita varožke inteligence in vsa prava ap tudi jara gosпода. Tudi tamburaše smo imeli. Pa glej ne- srečo! Posvadili smo se, stegli in s tem zapečatili naš liberalni program. Navada je pač pri liberalcih, da končamo svoje zabave s pretepom. Bralno društvo se celolabko ponaša s krvoprelitjem. Tako se vzgaja mladina po liberalnih načelih. Vzrok vse svaje na zabavnem večeru je bila haložka ptica pura, katero smo vsi želeli imeti. Ko bi ti uboga ptica znala, da boš vzrok prepira bi bila rajši odletela nazaj v svoj kurnik. Tamburaši so, namesto po strunah, brenketali drug drugega po glavi, misleč prave strune najti in glas. Kar nas je bilo navzočih, smo sklenili, da na liberalne veselice ne gremo več, rajši na masno nedeljo na našo prireditve, ki ni nikoli s pretepom zaključena.

Republikanci pri Sv. Barbari v Haložah. Pri nas so v Brezovcu imeli Novačanovi republikanci shod. Agitiral je za advokata neki Vindiš, ki nam je znan po rekviriranju. Pravijo, da je za republikansko stranko postavljen za naš Brezovec kandidatom Paylekov Jurek. Imenitno.

Ponočni razgrajči v Gajovcih niže Ptuja. Pretekli noči, posebno na Svečnico zvečer, smo morali poslušati v naši mirni vasi divjaško kričanje, izzivanje in surove preklinjanje raznih vročokrvnih fantalinov iz Malevasi. Posebno se je pri tem odlikoval že enkrat v «Slov. Gospodarju» imenovani Mirko Murkovič, ki je zavolje tega, ker ni spolnoval 7. božje zapovedi, pihal svoje dni ričet. Kot verni njegov oproda mu je v tem kanibalskem kričanju drugoval tudi še v hotelu pri jugoslavanski pravici znani Konrad Krajncič. Kot poslednji to triperesne deteljice pa se mora imenovati še le komaš ljudskošolski klopi odrasli Anton Vaupotič, ki se s popreje imenovanima istotako odlikuje v tem, da bi rad pretepal mirne gajovske fante. Murkoviču kot rekrutu na njegovih pohodih k njega vredni bodoči zakonski polovici svetujemo, da svoje kulturne nastope in svoje junaštvo raje pokaže kot bodoči vojak kje v Albaniji med odtonitimi roparji. Upamo, da bo naše vro orožništvo, ki je celo zadevo vzelo v roke, tem razmeram storilo konec, krivcem pa poskrbelo brezplačna stanovanja za omreženimi okni. — Več mireljubnih gajovskih vaščanov.

Iz Mote pri Ljutomeru se nam poroča: V sredo, dne 31. januarja se je poročil vrl naš somišljenik in pristaj KZ Matjaž Smodiš na Moti s Františko Belec iz Gerlave. Na gostiji se je nabralo za volilni sklad KZ 300 K. Novoporočencema naše častitke ter Bog ju živi še mnoga letal. Pri tej priliki opominjamo naše vrle somišljenike, da se ob takih prilikah pridno spominjajo ter po možnosti darujejo za volilni sklad KZ.

Jugoslovska strokovna zveza vabi vse člane in članice, pa tudi druge prijatelje krščanskega delavstva na zabavo večer, ki se vrši na pustni torek zvečer v Lekarniški ulici. Začetek ob pol osmi uri. Saljivi prizori, žive slike, pevski zbor posebne vrste, licitacija. Godba katoliške onladine.

Zobraževalno društvo v Slov. Bistrici priredi dne 11. februarja popoldne ob 3. uri v hotelu Beograd šaljivo burko in treh dejanjih «Davek na samce». Vsi ljudje vabljeni k tej predpustni zabavi.

V Gruškovju se je na gostiji Valenta in Marije Krulc nabralo za volilni sklad 938 kron.

Darežljivi svatje pri Sv. Miklavžu. Dne 22. januarja so je poročila Ottilija Hohnjek s Petrovičem. Na vzpodbudno besedo Florjančiča se je nabralo 390 K za volilni sklad KZ. Mlademu paru obilo sreče! V veseli družbi v gostilni Foa se je nabralo 332 K, torej skupaj 722 K. Vsem darovalcem Bog plačaj.

VINICARSKI KOTICEK.

Iz Halož. Jaz sem že star naročnik «Slov. Gospodarja», za to me je razveselilo, ko sem zagledal «Vinčarski kotiček». Prav tako, tudi mi viničarji se moramo začeti gibati in skrbeti za svoj stan. Imamo pa še mnogo tovarišev, ki mislijo, da bodo samo z razbijanjem, kletvijo in surovostjo kaj dosegli. Od leta do leta pa je boljše in za to mislim, da se bomo tudi v Haložah začeli organizirati tako lepo, kakor smo zadnjič čitali, da se organizirajo v Ljutomeru. Viničarski red bomo zahtevali tudi mi in našega kandidata gospoda Vesenjaka, ki ga že dolgo poznamo, bomo prosili, da se zavzame za naše pravice. Tudi starosino zavarovanje bomo zahtevali, kakor ljutomerski viničarji. Pri zadnjih volitvah smo se viničarji razcepili in kaj nam je to pomagalo? Nič! Liberalci in samostojneži niso za nas nič

storili, čeravno so sedeli na vladi. Tokrat pa bomo bolj pametni.

Haloze. Letos smo precej nabrali, nam gospodarjem pa je manjkala posoda. Zato so bogati kapitalisti začeli kupovati mošt po 6—10 K in zdaj ga ponujajo po 14—16 K. Ali je to pravica, da zasluži itak prevzetnik pri tujih gorica, kjer ni nič plačal za kopanje in spricanje, kar po 8—10 K pri litru? Kmeti posestniki imajo škodo, pa mi viničarji tudi. Viničarji in gospodarji bi se morali združiti proti takim pijavkam ter jih nagnati, če ponujajo take cene. Imam brata v Mariboru, ki mi je pravil, da stane tam najslabše vino 28—36 K. Režeji v mestu ne morejo piti vina. Kmet in viničar ne dobita poštenega plačila za svoje delo, revni delavci v mestu pa si ne morejo kupiti dragega vina. Ves profit imajo oni tretji, ki niso nikdar delali.

Iz ljutomerskih gor. Cenjeni gospod uredniki Bil sem zadnjič na obnem zboru naše Viničarske zveze in sem bil prav zadovoljen. Dopadlo se mi tudi je, da smo zahtevali viničarski red in starostno zavarovanje. Jaz bi samo še želel, da bi vlada za zimski čas, ko nimamo dela v gorica in tudi ne zaslužka, skrbela za nas uboge viničarje in nam poskrbela malo cenejši kruh. Ako ima milijone za Sokole in druge take ptice, bi vendar tudi nam lahko preskrbela tako podporo. Pa veržnikom naj gleda malo bolj na prste, da se jim ne bo treba masiti od naših žuljev. Pri prihodnjem zborovanju bomo to zahtevali. Kar smo po letu na Hrvatskem zaslužili, smo že porabili, delo pa se še ni odprlo. Odkod naj vzamemo krajcar? — Viničar.

Iz mariborskega okraja. V «Viničarskem koticu» sem čital zadnjič, kako smo lahko izhajali pred vojno z 20—25 krajcarji na dan. Imeli smo za hrano in obleko, danes pa si ne zaslužimo niti za ubogi kruh. Mi viničarji nismo več tako neumni, da ne bi vedeli, kako se svet suče. Pred dvema letoma so nam samostojni in liberalci obljubljali agrarno reformo in bogzna kaj še vse. Dobili nismo nič, čeravno so sedeli pri vladnem koritu. Ako bodo prišli ti mešetarji zdaj zopet med nas, jim bomo začeli izpraševati njihovo kosmato vest. Volili pa jih več ne bomo. Celotno kmetje že zapuščajo trumoma samostojno stranko in kmalu bo ostal Pucelj sam in njegov «mašinfirar» vrtoljski Mermolja.

Slovenska Bistrica. V naših lepih gorica na južni strani zelenega Pohorja nas je mnogo viničarjev in veselilo nas bi, ako bi se kak poslanec ali kandidat od Kmetске zveze potrudil tudi za nas. Tudi nam se godi, kakor tovarišem v Halozah, v Slovenskih gorica in v ljutomerskem okraju.

Gospodarstvo.

VINOGRADNIŠTVO IN VINSKI DAVEK.

Stara priznana resnica je, da je Slovenec zelo pridn, vesten in celo tiho pohleven davkoplačevalec, ki ne zabavlja kmalu in ne daje glasno duška svoji nevolji. Če pa enkrat daje, potem ima gotovo za to svoje tehtne razloge. Tako je tudi z davkom na vino in z načinom, kako se ta davek pobira in izterjuje.

Dva nasprotna tabora.

Pri davku na vino imamo dva izrazita, nasprotna tabora. Na eni strani so zagovorniki davka na vino in sicer so v tem taboru finančni ministri s svojimi davčnimi referenti, pretežni del abstinentov in zadnje leto tudi znaten del državnih uradnikov in posebej še njihovih strokovnih voditeljev. Vsi ti naštetni sloji so mnenja, da je ves alkohol in seveda tudi vino še premalo obdačeno, da prenese še hujšo obremenitev.

V drugem taboru so vsi vinogradniki in vsi oni, ki si zapojejo ali pa samo mislijo s Slomšekom: «Le pametno ga pijmo.» Ti so mnenja, da je tega ljubege in neljubege davka na vino preveč in da je posebej izključeno, da se davek na vino še poveča.

Kdo ima prav?

Gotovo vsi priznamo dejstvo, da vsaka organizacija, torej tudi država, kot naša največja posvetna organizacija ima svoje izdatke in mora torej imeti svoje dohodke. Temu noben pameten človek ne oporeka, temveč protivi se le neprimernim in nesorazmernim bremenom. Pri davku na vino pa stoji stvar sedaj dejansko sledeče: jugoslovanski, pa tudi inozemski vinogradnik živi zadnja leta v težki vinski krizi. Vina ne more spraviti v denar. To je splošna pritožba in zelo verjetno je, da bo ta položaj v bodočnosti trajen, da bo v bodočih letih torej še slabše. Po sedmih debelih kravah namreč prihaja k vinogradniku sedem suhih krav, da se poslužujem prilike iz sv. pisma. Kakor pa slabiču ne morem in ne smem puščati krvi, ako nočem, da mi umrje, tako tudi ne smem v dobi zastoja in krize obdavčiti še bolj našega vinogradnika, ako nočem, da mi ne propade.

Odklanjamo višja obdačenja.

Ker se nahaja vinogradništvo v krizi, ker je postal vinogradnik slabič, kateremu se ne more in ne sme puščati krvi, zato moramo biti proti novim zvišanjem davka na vino, dokler obstoja vinska kriza. Stroški za pridelovanje vina so stalno večji, cene vinu pa padajo in bodo očitno še padle. To je pri vinu, kakor pri vsakem blagu, kadar je ponudba večja, kakor pa je povpraševanje. Čisto nenaravno pri tem položaju je, da se misli na nova zvišanja davka na vino in sicer za en dinar pri litru od navadnega vina in neprimerno več od sortiranih, kvalitetnih vin. Preti nam namreč položaj, da bi bil davek višji, kakor je znesek, ki ga dobi vinogradnik. Kaj naj pri takšnem stanju reče ne samo producent, temveč tudi konzument?!

Sicer pa tudi ni pravilno, da bi država do skrajnosti, odnosno čez mero obdačila vino. Svoje velike po-

trebe za gospodarstvo in prosveto imajo tudi naše občine in za to naj gre del dohodkov iz tega davčnega vira njim! Seveda pa so neprimerne in nedopustne takšne obremenitve, kakor jih glede vina hočejo recimo mariborski socijalni demokratje, ki zahtevajo 300% doklad, odnosno pri litru 4 krone poviška k obstoječim 200 odstot. dokladam.

Druge nepotrebne sitnosti.

Poleg te načelne gospodarske strani o vinskem davku in njegovi višini pa je še druga, ravno tako važna: praktična stran, kako se namreč ta davek pobira. Neki slovenski pregovor pravi: «Pridni najde za vsakim grmom kos kruha», vinogradnik pa sedaj lahko pravi: da dobi za vsakim sepom financarja. Zadnji dve leti neslavne vlade samostojnih, demokratov in Pašičevih radikalov so namreč uvedli toliko in takšne novotarije pri nadziranju in pobiranju vinskega davka, da so vinogradnikom napravili sitnosti in pota, ki so več kot ne potrebna in nespametna. Poprej smo imeli povsod finančno kontrolo v svojih krajevnih središčih: prebivalec pljuškega okraja je šel v Ptuj, ormoškega v Ormož, ljutomerskega v Ljutomer, brežiškega v Brežice itd. Sedaj so vse to prevrgli. Sedaj ne odločuje ne lega vinograda, ne bivališče vinogradnika, ne naravno središče ali pa železniška postaja, kamor se vino vozi, temveč edino dodelitev k finančni postaji, ki je precej vedno tam, kjer povzroča vinogradnikom največ sitnosti in potov. S sedanjim administrativno razdelitvijo se delajo težkoče, in sicer nepotrebne težkoče najmanj dve tretjinam vinogradnikov. Da to ne povzroča ravno veselja in navdušenja ali vsaj ugodnega razpoloženja pri davkoplačevalcu, je več ko samoumevno. Zato bo treba v tem oziru gotovo pametne izpremembe in olajšav. Vsak davek mora država skušati dobiti tako, da ji povzroča čim najmanj stroškov in nalaga davkoplačevalcem čim najmanj sitnosti in potov; pri vinskem davku pa so uredili to zadnji dve leti ravno narobe: država ima veliko stroškov in s tem manj dohodkov, državljan pa nepotrebne sitnosti in pota, posebej še proizvajalec-vinogradnik. Gre pač tudi tukaj nespametno in narobe, kakor marsikje v našem državnem gospodarstvu. Da bo boljše, bodi skrb vinogradnikov in njihovih strokovnih in političnih zastopnikov, pa tudi državnih organov.

Svobodnega državljana nevredno in ni v skladu z določili ustave, temveč popolnoma despotično orijentalško je, ako se nalagajo takšne kazni in ako vtikajo finančni organi svoj nos v hišo, odnosno klet vinogradnikovo. «Moja hiša je moja trdnjava», pravi Anglež v pregovoru in v njo nima brez mojega dovoljenja nihče dostopa. To bi moralo obveljati tudi za jugoslovanskega vinogradnika!

Tako sem podal nekaj načelnih in praktičnih misli k vinskemu davku. Vprašanje o rešitvi gospodarske krize so obravnavali pod predsedstvom dr. Korošca v Splitu na kongresu in na drugih strokovnih zborovanjih. O tem je «Gospodar» že poročal. Zelo težki časi prihajajo in treba bo ravnati pri celi zakonodaji in upravi prav trezno in premišljeno, da se gospodarsko ne upropasti ena največjih in najvažnejših pridobitvenih panog našega jugoslovanskega in posebej slovenskega narodnega gospodarstva.

Beseda k antialkoholnim plakatom.

Poleg davčne strani odgovorimo še na kratko malo našim pretiranim antialkoholistom. Po javnih prostorih vidimo lepake in čitamo, koliko za vino izdamo in koliko bi si prihranili. Nobeden pošten in pameten človek ne zagovarja pijančevanja, vsak mora obsojati izrodke in socijalno zlo, toda vprašanje je treba postaviti sledeče: kaj in kakšno polnovredno nadomestilo daste približno 300.000 ali eni tretjini Slovencev, vinogradnikom-posestnikom, viničarjem, vinogradniškim delavcem in gostilničarjem: ter njihovemu osebju, ako odpravite vinogradništvo? S tem vprašanjem se bolj bavite, kajti od pridelovanja vina živi in ima svoj obstanek tretjina našega naroda. Vino jim je kruh in življenje, je glavni, ako ne edini dohodek. Tukaj lahko delamo vsi skupaj. Seveda samo z vrbami, kakor je svojčas nasvetoval Haložanem Hribar, in s črešnjami, kakor je mislil Mermolja, vinogradniškega vprašanja rešili ne bomo.

J. Vesenjak.

STROŠKI ZA ORAL VINOGRADA.

Rob. Košar.

Na razne pozive vinogradnikov, naj zopet izračunim obdelovane stroške za oral gorie v pretečenem l. 1922, se odzovem tem rajše, ker je nastopila vinska kriza in bo treba največje opreznosti v prihodnjih letih, ako nečemo izgubiti realnih tal za izračunanje čistega dobička naših vinogradov. Kakor se kaže, so lepi časi minuli; obdelovalni stroški so se povečali, cena produkta je padla za dobro tretjino in je množina lanskega pridelka še drži našo bilanco kolikor toliko v ravnovesju.

Kakor lani, moram povdarjati tudi letos, da spodaj navedene številke ne morejo biti merodajne za vse slovenske vinogradnike, ker so razmere v vsakem okraju in celo na vsakem vrhu drugačne. Tako porabi na primer vinogradnik, ki ima v gorica peščeno zemljo, samo 22—25 težakov za prvo kop na oral, drugi pa, ki ima hudo zemljo, smoliko ali lapor in kamenje 35—40. Enemu pride morda težak z dnino, pijačo in jedjo vred na 30 K dnevno, drugemu pa na 60 K. Eden je škropil petkrat in žveplal sedemkrat, drugi samo dvakrat. Zato si naj vsak vinogradnik stroške za svoj vinograd prilagodi svojim razmeram. Stori bo to tem lažje, ako bo imel za to neko podlago, po kateri se bo

lahko ravnal pri svojih računih. Ustvariti tako podlago je namen teh vrstic.

Koliko znašajo torej stroški za oral vinograda v letu 1922?

I.

Ako računimo težaka povprečno 45 K dnevno z vsemi stroški vred, stane opravljeno delo, kakor sledi: 9 težakov za rez; 2 težaka za popravek pota in ceste k vinogradu; 10 težakov za nošenje gnoja in trošenje (8 kub. met.); 30 težakov za prvo kop in ravnanje; 12 težakov za špičenje 600 novih kolov, stavljenje vsakega kola in vezanje šparonov; 20 težakov za drugo kop; 8 težakov za pletje; 5 težakov za prvo škropljenje (3 polovnjake vode); 2 težaka za prvo žveplanje; 10 težakov za prvo vez z rafijo; 6 težakov za drugo škropljenje (4 polovnjake vode); 3 težake za drugo žveplanje; 12 težakov za drugo vez s slamo (50 ritek); 7 težakov za tretjo škropljenje (5 polovnjakov vode); 4 težake za tretjo žveplanje; 24 težakov za tretjo kop (velik les, pozor na grozdje); 5 težakov za rezanje vrhov; 2 težaka za pripravljanje posode za bratvo; 22 težakov za bratvo; 10 težakov za nošenje put; 4 težake za prenašanje; 1 težak za nalivanje mošta; 2 težaka za pretakanje; skupaj 210 težakov po 45 K to je 9450 K.

Kdor pa je spomladi dal strugati trsje, mora računati za to delo najmanj 50 težakov za oral in za mazanje z žvepleno-apneno brozgo tudi po 24 težakov.

Račun se torej zviša za 74 težakov in 3330 K na 12.780 K.

II.

Potrošeni material stane in voznina: 8 kub. met. gnoja a 300 K — 2400 K; 10 foring za gnoj a 120 K — 1200 K; 600 kolov a 4 K — 2400 K; ena foringa za kolje 150 K; 50 kg galice a 24 K — 1200 K; 100 kg apna a 3.50 K — 350 K; 30 kg žvepla a 15 K — 450 K; 5 kg rafije a 40 K — 200 K; 60 ritek slame a 5 K — 300 K; 1 foringo za galico, žveplo, apno in slamo 150 K; 40 kg žvepleno apnene brozge a 6 K — 240 K; 1 kg sveč za klet in prešanje 60 K; skupaj 9060 K.

III.

Vzdrževanje orodja in odpisi: vzdrževanje dveh špricalk a 100 K — 200 K; vzdrževanje dveh puhalčk a 40 K — 80 K; 10 odstot. odpis od vrednosti špricalk a 1500 K — 300 K; 10 odstot. odpis od vrednosti dveh puhalčk a 300 K — 60 K; vzdrževanje kletne posode (6 polovnjakov) a 50 K — 300 K; 4 odstot. odpis vrednosti 6 polovnjakov a 1200 K — 288 K; skupaj 1228 K.

IV.

Obresti in amortizacija trsja: 30 odstot. obresti od obratnega kapitala po 25.000 K — 750 K; 3 odstot. obresti od kletnega inventarja 216 K; 3 odstotne obresti od glavnice v kolju 12.000 K — 360 K; 3 odstot. obresti od glavnice v trsju 15.000 K — 450 K; 3 odstot. obresti od zemljiške glavnice po 5000 K — 150 K; 25 letna amortizacija trsne glavnice 600 K; skupaj 2566 K.

Pri tej točki bi si dovolil pripombo, da sem vzel obrestno mero in glavnico zelo nizke. Kakor si trgovci pri prodaji blaga ne računajo cene samo na podlagi starega nakupa, ampak vračunavajo še približne cene, ktere bodo morali plačati za novo blago, tako tudi mi vinogradniki ne bi smeli več vzeti za podlago samo stroškov, katere smo imeli s starim nasadom, ampak bi morali še pribiti tudi nekaj ogromnih stroškov, katere nam bodo povzročili novi nasadi.

V.

Zavarovalnina in davki: zavarovalnina sodov, ozir. vina 100 K; zemljiški davek z dokladami približno 200 K; skupaj 300 K.

Pregled nam torej kaže sledeče stroške:

1. Za opravljena dela	K 12.780.—
2. Potrošeni material in dovoz	K 9.060.—
3. Vzdrževanje orodja in odpisi	K 1.228.—
4. Obresti in amortizacija	K 2.566.—
5. Zavarovalnina in davki	K 300.—
Skupaj	K 25.924.—

Leta 1921 so znašali stroški za oral približno 20.000 K, lani pa vsled splošne podražitve približno 26.000 K. Ker so torej stroški za eno tretjino višji, vinske cene pa za eno tretjino približno nižje kakor leta 1921 in ker tudi ni izvoza, gre naše vinogradništvo ves časom nasproti, ako se razmere ne izpremenijo, nam v prid. S tem pa bodo trpeli tudi naši delavci in viničarji.

F. Rudl, Maribor, Rošpah.

GNOJENJE TRAVNIKA Z UMETNIM GNOJILOM.

Gnojenje naših kulturnih rastlin ima med drugim tudi nalogo, da dostavimo kolikor mogoče dotične mineralne raztopnine, katere smo potom trgatve itd. zemlji odvzeli.

Da se rodovitnost zemlje ohrani, ne sme potom kulturnih rastlin redilnih snovi neprenehoma iz zemlje izsesavati, ampak ji na eden ali drug način vrniti, kar smo odtegnili.

V obširni svetovni naravi je to odjemanje na eni strani in dajanje na drugi strani avtomatično urejeno. Kmet pa, kateri samo nekaj orolov zemlje posejeda, naj bi imel svojo zemljiško knjigovodstvo, kakor ga ima blagajnik pri blagajni.

Umni kmetje v kulturnih državah računajo z redilnimi snovmi, kakor pri nas knjigovodje z denarjem, — koliko je šlo tja — toliko naj gre spet nazaj.

Pri zemlji je ta slučaj bolj znanstven, ker se sme samo računati z denarjem, ampak tudi s količino

prednjaki bomo delali na to, da bo v 20 letih konec Petrove skale. Kakor tedaj ni nihče veroval njegovim vzvišenim preroškim besedam, tako se mu tudi sedaj smejimo vsi, ki poznamo njegov klepetav jezik. — Zvedeli smo tudi, da je le malo manjkalo, da ni prišla njegova debela koža na preizkušnjo, če je tudi neobčutljiva, tistokrat namreč, ko je v družbi našega pristaša g. Terčela prodajal svojo podrepno vsiljivost. Teh par vrstic naj zadostuje, da tudi javnost izve, kakšno kašo kuhamo mi, obmejni Slovenci, za vse tiste, ki stojijo v službi pogubonosnega centralizma.

Hoče pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo v Hočah priredi v nedeljo, dne 11. februarja t. l. društveno veselico v gostilni pri Šantlu v Hočah. Spored: godba in ples, srečolov in prosta zabava. Vstopnina 3 dinarje. Začetek ob 15. uri. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih cevi, si društvo usoja uljudno vabiti k obilni udeležbi. Prostovoljna darila sprejema društveni blagajnik Franc Šantl, gostilničar v Hočah.

Slivnica pri Mariboru. Na Svečnico je imela naša vas visok obisk: sam dr. Kukovec si je prišel ogledat tukajšnji teren, namreč v posebno sobo gostilne Lesjak. Da se tu na deželi vabijo na zbor zaupnikov skrahirane demokratske stranke, prekrščene v Kmetisko-obrtno zvezo odzove se kakšen učitelj-sokolaš, ni kaj čudnega, da sta se pa znašla še dva kmeta iz Orehove vasi v tej pisani družbi, nam je pa res uganka! Kaj ne vesta vidva, da je ravno dr. Kukovec podpisan pri vseh zakonih, ki najhujše tlačijo sedaj nas kmete? In vidva mu še delata za te «usluge» parado! Sramota! — Gospod dohtar so prišli iz posebne sobe tudi nam izpregovoriti par besedic, pa jim je postalo kmalu vroče, da so jo odkurili k svojim nazaj, saj so pa bili zares v zadregi: Kaj ne, gospod doktor? — Nikar si ne predstavljaj demokratska gospoda, da bi Slivničani danes bili isto, kot pred dvemi leti. Gospodje trebušniki, s svojimi avtomobili ostanite raje doma in ne hodite dražiti našega ljudstva na deželo.

Selnica ob Dravi. Iz vrst naših samostojnežev se čuje, da namerava sam eks-minister Pucelj priti v ta sicer pozabljen kraj, da reši izgubljene ovce. Koliko je na tej vesti resnice, se bode prav gotovo že v kratkem izkazalo.

Slov. Bistrica. Izobraževalno društvo priredi dne 11. svečana popoldne ob 3. uri v hotelu «Beograd» šaljivo burko in treh dejanjih «Davek na samce». Vsi uljudno vabljeni k tej predpustni zabavi.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernicah, priredijo naše Orlice lepo veselico v društvenem domu. Na sporedu je petje, šaljiv dvogovor in ganljiva igra v štirih dejanjih «Goslarica naše ljube Gospe». To bo naše mladine plemenita zabava za pustno nedeljo. Vabimo domačine in sosedo, da se je udeležijo v velikem številu. Pridite poslušat, kaj premorejo naše Orlice.

Velika Nedelja. Na gostiji Gašperič-Bezjak v Trgovišču so gostje darovali na predlog Andreja Korpar, posestnika iz Osluševca za Dijaško kuhinjo v Ptuj in Mariboru 400 K. Vsem lepa hvala, vrlima novoporočencema pa obilo srečel!

Leskovec. Izredni poroki. Dne 29. januarja 1923 smo imeli dve poroki. Dva ženina brata Jurij in Mihael Skok. Dve nevesti sestre Neža in Jera Fošnarč. Vsi so iz Velike Varnice. Bog jih obilo blagoslovil!

Leskovec. Naš poštni sel sedaj veliko trpi. Nositi mora iz St. Vida cele bale raznih listov: «Tabor», «Km. list», «Republikanec» itd. Ko bi mesto teh listov raje prišli vinski kupci, bi bilo nam Haložanom bolj po volji. — Republikanci bodo postavili pri nas kandidata v osebi Čvrkovega Tineka. Je zmožen! Ima velike zasluge. Dr. Novačan se lahko skrrije pred njim!

St. Janž pri Rečici. No Grega, ali veš, kaj je tukaj v St. Janžu novega? Grega: E, jaz ne vem za ničesar, to pač vem, da mrzlo je bilo te dni precej. Pavel: E, ti Grega ti, kaj nič ne veš, da bomo mi zdaj imeli za poslanca Nackovega Petra iz Grošovelj. Na eni zadnjih ne delj je že imel shod na Rečici. Pa je bil Peter kar tiho, samo en doktor Novačan je pa že govoril, da bo Peter vso zemljo tukaj pri nas razdelil, torej vidiš kako dobra duša je ta naš Peter, kako bode za nas skrbel. Pavel: Ljubi moj Grega, o Petru mi kar tiho bodi, saj on še svojega očeta na smrtni postelji ni hotel po sinovsko spoznati, kaj bi še potem kaj za nas napravil. Midva pa bova volila dne 18. marca (če ne bova že prej flosa peljala) tisto našo staro stranko, ki je Nackovemu Petru v želodcu običala.

Rečica ob Savinji. Dragi mi urednik «Slov. Gospodarja», sporočiti vam moram, da našo župnijo, kakor tudi celo občino je zdaj doletela izvredna čast, kajti imamo svojega kandidata za bližajoče se volitve in to v osebi Petra Tlaker, cementarja v Varpolju. Da ga boste dragi čitatelji bolj spoznali, vam povem, da ta sedanji kandidat Peter Tlaker je že bil pri vseh strankah in zdaj na zadnje še je pa ubral v dr. Novačano republikansko stranko, kjer pač upa, da bo prišel do poslanskega mandata, saj tako mu je obljubil sam dr. Novačan, da bodeta potem vso slovensko zemljo razdelila, tako pač sedaj ljudem okoli trobita. Pa mi pošteni Rečičani bomo 18. marca pokazali, da za Petra Tlakerja ne maramo, in kako tudi, saj je to tisti Peter, ko je bil njegov oče na smrtni postelji, ni k njemu prišel in ko je oče ležal na mrtvaškem odru, ga niti kropil ni. Pač pa se je bratil z bivšim komunistom Zaleznikom iz Ljubnega, ki je sedaj zaprt radi motenja vere. Škoda, da mora v zaporih sedeti, ker bi lahko bil glavni agitator za dr. Novačana in Petra Tlakerja. Torej, vidite dragi volilci, kaka čedna družba je to bila. Vama dr. Novačan in Peter Tlaker pa pri vsem tem želimo prav dober tek.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Z vso slovesnostjo se

je dne 31. januarja vršila v šentpeterski cerkvi poroka Alojzija Kramer z Marijo Hrovat iz kršćansko-zavedne Ciglarjeve hiše. Gostovanja je lahko ljubljanski «Pre-rod» vesel, ker se je vršilo v mejah hvalevredne zmer-nosti. Ob začetku noči so se veseli svatje razšli. Vrli ženin je od svojih gostov prejel za volilni sklad Kmet-ske zveze 600 K. Čast darovalcem! Obil sreče želimo ženinu in nevesti Mariji Hrovat, ki se je lani veliko trudila za razširjenje katoliškega časopisja v naši ob-čini.

Št. Ilj pod Turjakom. Na dobri volji pri g. Juraču v Št. Florjanu se je nabralo za Dijaško kuhinjo 200 K. Bog povrni vsem darovalcem!

Sv. Rupert nad Laškim. Tudi tukaj pri nas še imamo par samostojnih ptičkov. Pa komaj toliko jih je, da jih lahko seštejemo na prstih ene roke. Kakor po drugod, tako se tudi tukajšnjim majajo tla in par pihov vetra in jih bo popolnoma zmanjkalo. Samo-stojni Jakob Pušnik, p. d. Špilanc, se je širokoustil, da bo pri prihodnjih volitvah imel vse za seboj, du-hovniki pa morajo na vsak način iz politike, ker so veliki sovražniki kmeta. Oho, Jakec, kam si zajadrall! Duhovnik še ni spravlil nikogar iz posestva, advokatje so jih pa že mnogo. Pa glejte ga šmenta, ko tudi v Bel-gradu niso več marali slabostojnih petolizcev, pa je mislil k republikancem pristopiti, komaj da je še ostal pri Samostojni. Pa, Jakec, ne žaluj preveč, saj je dr. Novačan ravno tak razgrajal, kakor je Pucelj. Ali se še spominjate, kako je dr. Novačan dobil zaušnico od natakarike v hotelu «Evropa» v Celju. Ali še ve dr. Novačan, kako je meseca julija 1921 na vrtu hotela «Evropa» kot pes obgrizel plačilno natakarike, ki je morala radi tega iskati zdravniške pomoči? Takši lju-dje naj uče koga še politične olike! Zatorej, Jaka, le ne žaluj preveč, in bolj stanovitven bodil Pucelj in drugi bodo lahko živeli v milijoni, ki so jih iztrgali iz naših rok z ogromnimi davki, ti boš pa tudi lahko požiral slabostojne sline. Star pa resničen pregovor pravi: Kdor visoko leta, ta nizko pade.

Planina. Danes, na Svečnico je bil veličasten shod KZ na javnem trgu. Navzočih je bilo gotovo 700 ljudi. Govorila sta Deželak in kandidat Skoberne. Ljudstvo je mirno sledilo tehtnim govorom. Samostojni se niso upali na plan. Ob sklepu govora in med govorom je ljudstvo burno odobraval boj za avtonomijo, obsojalo delo Samostojne in odobraval delo naših poslancev. Samostojne trdnjave se rušijo.

Buče pri Kozjem. Volilna borba se je tudi že pri nas pričela z vso živahnostjo. Najbolj si prizadevajo agitatorji SKS in SRS, toda vse te nadkriljuje v svojem smotrenem delovanju naša SLS in že danes lahko ugo-tovimo, spoznavajoč ljudsko mišljenje, da bode tudi zmagala s pretežno večino. SKS je izgubila ves svoj vpliv in z njim seveda tudi volilce vsled svoje centra-listične politike in zaslepljenosti so še že davno odprle oči. Centralizem je tisto zlo, ki najbolj ubija nas pre-čane; bomo li torej šli s tisto stranko, ki je delovala v smislu centralizma? Samostojni so bili vedno v vlad-i in so torej soodgovorni za vse slabe vladine naredbe. Zavedamo se dobro, kaj so v teh časih samostojno-de-mokratske vlade poslanci SLS storili za svoje ljudstvo, zato se pa vsak zaveda svoje najsvetejše dolžnosti, da na dan volitev odda svoj glas za te poslance. Naj naš — grobokop g. Anton Perc, si še toliko čevljev trga za slabostojneže, vse nič mu ne bo pomagalo, le čevljev ne bo imel siromak! Gospod Perc, ko ste prosili gospoda župnika in nas farane, naj vam dajemo splošno biro mesto plače v denarju za pogreb mrličev, smo vam to dovolili, upoštevajoč vaš gmotni položaj — čeprav ni tega nikjer v Sloveniji in čeprav ni v skladu z zakoni — pod pogojem, da opustite vso hujskajočo politiko, ki ni v skladu z našo stranko in še manj s cerkvenimi predpisi. Ni vam pomagalo ne Urek ne Drogenig, pomagali smo vam mi katoliški «klerikalni» kmetje do kru-ha. Zato si tudi prisvajamo pravico, da vam zakličemo: Jezik za zobe, ta naj miruje, poslužujte se raje svojih rok! Dobili ste čez pet polovnjakov vinske bire, o drugih predmetih niti ne govorim, pa še navzlic buri se vam kot nekaj od vsake posamezne jame v denarju plača. Ker je bilo minulo leto le krog 20 mrličev, če iz-računimo samo vrednost vina, ki ste ga dobili, zaslu-žite pri vsaki jami krog 2000 K. Lahko bi bili torej bolj točni v svojem poklicu. Seveda, kdo bi pa potem za slabostojneže letal od hiše do hiše! Pred kratkem je u-mrl nek ugleden kmet, a ker je bil «klerikalec», niste imeli, g. Perc, pri kopanju jame nobene pažnje. Ko se je raket polagala v grob, je skoro utonila v vodi, ker ni-ste vode prej, kakor je to Vaša dolžnost, odstranili. To-da o vseh teh nerednostih smo molčali, a da bi nam pa vaški grobokop usiljeval svoje slabostojne kandidate, kandidate tiste stranke, ki je postala grobokop sloven-skega naroda, to pa že res presega vse meje. Naj vam ta rahel opomin zadostuje, sicer si boste posledice sami sebi pripisali. Vsem našim volilcem pa kličemo: Ne dajte se zbegati od hlapcev teme, pa naj si nadevajo to ali ono ime, ti delajo le za svoje žepe, ampak vsi kot eden oddajte glas za našo SLS, ali kakor se pri nas i-menuje KZ, da bo naša zmaga na celi črti, s tem boste dali sebi najboljše spričevalo.

NA RAZPOTJU.

Miha: Zdaj smo pa že notri v zmešnjavi. Jaz že skoro ne vem, kje se me glava drži. Samostojneži ne vlečejo: drži z nami, učitelj mi priporoča nemo napredno ali radikalno stranko, župnik in kaplan pa pravita, da bi volil s Kmetisko zvezo. Jaz mislim, najboljše je, da nobenega ne poslušam in sploh ne grem volit. Vlečem na katero stran čem, povsod se komu zamerim. Vse volitve so za eno pasjo figo.

Jože: Prej ko se kaj o tem pogovarjava, mi povej, ali bereš kake časopise.

Miha: Seveda berem. Moj sosed mi posodi «Domovino», v gostilni dobim «Kmetijski list», učitelj mi včasih da «Slov. Narod». Tu pa tam sem že kupil v mestu kakšno «Jutro» ali «Naprej».

Jože: In kako se ti zdi, da pišejo ti listi?

Miha: Eden piše o župnikih in kaplanih, drugi hvali ministra Pucelja, vsi skup, pa se mi zdi, da preganjajo nekega klerikalnega zmaja, ki je bojda strašno nevaren naši državi. Mi Slovenci baje moramo biti srečni, da so nas Srbi oslobodili in iz hvaležnosti smo mi dolžni, da pošljamo v Beograd polne žaklje, nazaj še pa praz-nih ne dobimo, ker je železnica predraga.

Jože: Kaj pa pišejo ti listi o slovenski avtonomiji?

Miha: Te beseda pa ne razumem. Nisem je sploh našel v teh listih.

Jože: Ti rad verjamem, da jim ta beseda smrdi. Avtonomija, to je za nas prave Slovence edina rešitev. Ali veš, kaj je avtomobil?

Miha: Ti si cel kolofoktar. Zdaj hočeš avtonomijo in avtomobil v jeden žakelj stlačiti. Bodi no smešen.

Jože: Nič smešen. Besedi sta si podobni; avtomobil je tak voz, ki se sam pelja, avtonomija pa taka uprava, ki si jo mi sami damo. Le dobro premisli: kaj je boljše, če si sam kruha vrežeš, ali če ti ga reže kdo drugi? Če si sam odločiš, kako boš davke plačeval, ka-ko se naj tvoji otroci poučujejo, kako boš prodajal svo-je pridelke — ali če ti vse to drugi komandirajo?

Miha: Ko sem bil mal frkolin, so mu drugi rezali kruh; odkar pa sam gospodarim, si ga režem sam, sa-mo bojim se, da mi ga bo zmanjkalo, ko so take straho-vite štibre in tako neznozna draginja.

Jože: Vidiš, to ti je šment! Zakaj se nama pa godi tako. Ravno zato, ker nimamo mi Slovenci take uprave, kakor jo mi sami hočemo imeti.

Mi nimamo avtonomije, zato se pa ne moremo vo-ziti v avtomobilih, še naših polomanih kolesljev na «fedrah» so nam bili nevoščljivi

Miha: Pa pišejo tisti listi, kako moramo biti sre-čni, da smo svobodni. Pravijo, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi samo en narod, in da je najboljše, če imamo samo srbski jezik. Moj Ivanček jih je zadnjič v šoli skoraj dobil dvadeset i pet —

Jože: Vse tako govorjenje je preneumno. Slovenci imamo svoj jezik in svojo književnost imamo svojo vero in svoje običaje. Tisto klečeplazenje pred Beogra-dom so pri nas uvedli liberalci in samostojneži, samo da so se prerili do mastnih korit. Ljudstvo ostane slo-vensko, četudi bi jih vsakemu prilepili na zadnji del dvadeset i pet. Ali misliš, da se užiga ljubezen do drža-ve s palico?

Miha: Govorim s komurkoli hočem, vsak človek mi drugače govori, kakor berem v svojih listih. Vsak je ne-zadovoljen s sedanji razmerami in vsak si želi, da bi bilo boljše. Tudi «Domovina» in «Jutro» pišeta, da ne smemo oddati svojih glasov srbskim radikalcem, se-veda še manj Kmetiski zvezi, ampak edinole naprednja-kom ali samostojnežem.

Jože: Bi pač radi tisti gospodje samostojneži in li-beralci še nadalje ostali pri polnih jaslih. Iz srca rad volim samostojnega ali naprednega poslanca, če mi do-kažeš, da je kateri le eno dobro delo storil za slovensko-ljudstvo.

Miha: Žerjavova «Domovina» požre v vsaki šte-vilki po pet ali šest fajmoštrov . . .

Jože: . . . ki so menda krivi, da je ubogi delavec in uradnik suh kakor treska.

Miha: Pucelj je profitiral pri volovski kupčiji lepe milijone

Jože: . . . ki so šli v našo zgubo v žepe njegovih prijateljev

Miha: Dobili smo lep denar za raztrgane rudeče krone

Jože: . . . ki nam pa nič ne pomaga, ker ga mi kmetje prav malo dobimo, pa tudi če ga imamo, ne mo-remo z njim nič kupiti. Ubogi delavec, viničar, uradnik strada, bogati vladinovi pa se valjajo v razkošju in si kupujejo avtomobile, hiše itd. . . .

Miha: Ali misliš, da se bodo Slovincem odprla ne-besa, če bi vsi oddali svoje glasove Kmetiski zvezi?

Jože: Na tem svetu ne bomo našli nebes, pa tudi ne popolne pravice. Če si pa hočemo vsaj toliko pravice priboriti, kakor je moramo zahtevati kot ljudje, ki zna-jo s svojo glavo misliti, nam ne kaže delati drugače, kakor, da pokažemo figo vsem sleparjem in zapeljiv-cem, volimo pa KZ.

Miha: Misli si bom, da so skriti v samostojni, na-predni, in vem še v kateri drugi skrinjici odiralci in zatiralci slovenskiga ljudstva.

Jože: Dobro. V vse tisti škrinjice potisni figo, a v škrinjico Kmetiske zveze oddaj krogeljico. Potem te ne bo nikdar grizla vest, da si volil napačno.

Imaš ti solnčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali so ti roke in obraz očistljivi v zimi in vetru?

UPORABLJAJ ELZA LILIJNO-MLECNO MILO!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

UPORABLJAJ ELZA LILIJNO-MLECNO MILO!

Ali se tožiš na izpadanju las, prhuta in osivelost?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LAS!

Ali želiš bujne, mehke in lepe lase?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LAS!

ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

To je ono pravo!

2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 din.

2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 din

4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 dinarjev.

Išči v vseh poslovnica samo prave Elza preparate od

lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakova-

njem in poštino če denar naprej ali po povzetju:

Številčno: Lilijne mleke 6 dinarjev; brkomaz 5 dinar-

jev; najfinejši Hega-puder dr. Klugerja v velikih original-

nih škatljah 15 dinarjev; najfinejši zobni prašek «Hega» v

priljubljenih 10 dinarjev; puder za dame v vrečkah 2 din.;

zobni prašek v škatljah 8 din.; v vrečkah po 2 din.; sahel

šampon za lase 2 din.; šampon za lase 2 din.; rumenilo

za obraz 12 pisnov 12 din.; najfinejša parfeme od 15 din.

Šampon svet za lase 20 din.; Elza-katranovo milo 5 din. Za

navsezadnje predmete se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5 odstotkov doplatka. Adre-

sirati natančno:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja,

Elza trg št. 341, Hrvatsko.

Svinjske kože

kupuje po najvišjih cenah

„PETOVIA“ v PTUJU.

KORANIT

je vendar najboljša streha in najcenejša.

Je pravi zajamčeno pristni asbest-škrilj in ne rabi

nikdar popravila. Ponudbe in proračune pošlje:

Fran Hočevar 2-4 114

Žirovnica (Moste), Gorenjsko.

Kostanjev les

kupi vsako množino lesna trgovina

Dernovšek in drug, Maribor,

Črtomirova ulica 8. 3-6 78

Naiboliše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor

sukno, hlačevina, voleno blago,

plavina, čefir, šifon, platno, izgotov-

ljene obleke, srajce, predpasnike, no-

gavice, robci, odeje i.t.d. se dobi pri

ŠOŠTARIČ, MARIBOR

Aleksandrova cesta št. 13

Visokodebelna sadna drevesa (jablane), 3:00 komadov se prodaja. Maribor, Ruška cesta 15. 104

Pekarijo vzame v najem tudi takoj Anton Osrajnik, Josipdol, Ribnica na Pohorju. 11 2-4

Denarja ni! Draginja je velika. Ako hočete z prodajnim nekega izdelka na dan do 200 kron zaslužiti mi pošljite svoj naslov in znamko za odgovor. Josip Batič, Litija 31. 2-7 27

Iščem srednje posestvo v našem letošnjem jesen. Naslov v upravnistvu. 3-4 89

Prodaj mlin z malim posestvom na dobri vodi, zidni z opeko krit. Zadnja cena 58000 K. Ivan Ivanšič, na Lešnici 6, p. Ormož. 2-4 101

Iščem malo trgovino z vso pripravo in stanovanjem v najem ali kupiti, kupiti kako malo trgovsko hišo v prometnem kraju ali pa malo posestvo. Naslov v upravi. 2-3 100

Prodaj se posestvo v velikosti 12 orolov v bližini Petrovč pri Celju. Cena ugodna. Naslov v upravi 2-2103

Prodaj se velika z opeko krita hiša; zraven je vodna moč, priprava na mlin ali žago, in tudi okoli 20 arov dobre rodovitne zemlje. Hiša stoji ob okrajni cesti tri četrt ure od postaje Sv. Jurij ob juž. železn. Cena: 200.000 K. Pri hiši se tudi nahaja kovačnica. Pojasnila daje g. Jožef Lončar, Cernolica 24, Sv. Jurij ob juž. žel. 95 2-2

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najbolj priporočljive in čiste vrste. V zalogi je tudi večja množina vkoreninjenih in necepljenih bele šmarnice, ki posebno bogato rodi. Na razpolago je več tisoč vkoreninjenih divjakov Rip, portalis in Göthe št. 9. Vlak naročnik naj pošlje znamke in dopisnico za odgovor. Ekor si želi naročiti lepe in močne trte, naj se takoj oglasijo ustmeno ali pisмено pri **FRANJO SLODNJAK**, trtničar, Sv. Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci. 5-10 41

Cepljene trte.

Večjo množino kakor vsako leto različnih sort na ameriški podlagi tudi belo v koreninjeno šmarnico imam za prodajo po dnevnih cenah. Franc Horvat Mostje p. Juršinci pri Ptuj. Prosim znamke za odgovor. 1114

Marija BAUMGARTNER

zaloga pohištva

Celje, Gosposka ulica 25

Velika izbira vsakovrstnega zimskega blaga.

Gotove površnike od

800 Din. in druga ma-

nufaktura najceneje pri

J. TRPIN 956

Maribor, Glavni trg 17.

Viničarja pod zelo ugodnimi pogoji in stalno plačo se išče na malo posestvo in okolici Maribora, 3 delavske moči. Sabothy, Maribor, Prešernova ulica 18. 2-3 79

Stare čebelarke knjige, tudi zgodovinske, nadalje med in vosek kupi Martin Perc, čebelarstva trgovina, Zavodna pri Celju. 5-25

Proda se prvovrstno

posestvo obstoječ iz zi-

dane hiše in gos-

podarskega poslopja, svinjaki

obokani, gepelj, lasten domač

mlin, vse v dobrem stanju ter

15 orolov travnikov in prvovrst-

nihi njiv, 15 orolov gozda za

posekat. Letao se pridela okrog

120 hl sadjajca. Posestvo se

takoj prodaja za 1.500.000 kron

radi preselitve na svojo drugo

posestvo. Več natančneje se izve

pri Blaž Lipovšek, Tolsti vrh

št. 11, p. Guštanj. 3-3 81

Inserirajte!

OOOOOOOOOOOO

Dobro obuvalo je SUTTNERJEVO OBUVALO!

Ne nadkriljivi v trajnosti in primerni obliki so čevlji za gospode iz močnega finega usnja! Elegantni in moderni čevlji za gospe in dekleta! Dobri in komot nizki čevlji in sandale! Bogata izbira

srajc, poramnic (hosensträger) športnih kap nudi vam flustrirani Suttnerjev cenik, v katerem bode našli različno namizno orodje, škarje, žepne nože, doze za svačice in tobak, brivski aparati, nažigalci, verižice, krstne obeske in vse, kar želite za sebe ali za darila.

Tudi pravi Elza-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stubiču, kakor Elza-fluid, Elza-lilijno-mlečno milo se morajo priložiti radodarnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba poslati samo 2 Din. za poštino:

Svetovni odposiljalni trrdki

SUTTNER, Ljubljana

št. 992, Slovenija.

OOOOOOOOOOOO

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani trrdki

KAROL WORSCHKE

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!!Perje za postelje!!!

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z n. zar.

obrestuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2%. Stalnejša in večja vloga pa od 6 do 6 1/2%.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenshi s 1. januarjem 1923 po:

5% brez odpovedi,

5 1/2% proti enomesečni odpovedi,

6% proti trimesečni odpovedi,

Večje in stalnejše vloge po 6 1/2% ezirema po dogovoru

ed dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.